



2015

**Skonsolidowany raport kwartalny
Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.
za IV kwartał 2015 roku**

Spis treści

Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego.....	1
I. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe.....	3
Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	5
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych....	7
II. Informacje uzupełniające.....	8
1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej	8
2. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2015 roku	10
3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	13
4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.....	14
5. Istotne zasady rachunkowości.....	16
6. Porównywalność danych finansowych.....	24
7. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	25
7.1 Wynik z tytułu odsetek.....	25
7.2 Wynik z tytułu prowizji.....	26
7.3 Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.....	26
7.4 Wynik na inwestycjach.....	27
7.5 Wynik na rachunkowości zabezpieczeń.....	27
7.6 Wynik na pozostałej działalności podstawowej.....	27
7.7 Koszty działania.....	28
7.8 Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe.....	28
7.9 Kredyty i inne należności udzielone innym bankom.....	29
7.10 Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	29
7.11 Inwestycje.....	29
7.12 Kredyty i inne należności udzielone klientom.....	30
7.13 Jakość portfela kredytowego.....	33
7.14 Aktywa majątkowe.....	34
7.15 Aktywa przeznaczone do sprzedaży.....	34
7.16 Zobowiązania wobec banków.....	34
7.17 Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	35
7.18 Zobowiązania wobec klientów.....	35
7.19 Rezerwy.....	36
7.20 Wartość godziwa.....	36
7.21 Łączny współczynnik kapitałowy.....	43
8. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach.....	44
9. Pozycje pozabilansowe.....	44
10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	44
11. Wyplacone dywidendy.....	45
12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych	45
13. Sezonowość lub cykliczność działalności.....	45
14. Transakcje z jednostkami powiązanymi.....	45

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności.....	48
16. Inne informacje.....	52
III. Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe.....	56
Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat.....	56
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	56
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	57
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	58
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	60
Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego.....	61

WYBRANE DANE FINANSOWE ZE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wybrane dane finansowe

	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco	IV kwartał 2014	4 kwartały 2014 narastająco
Wynik z tytułu odsetek	659,4	2 467,1	583,2	2 330,2
Wynik z tytułu prowizji	254,8	1 017,2	248,9	1 062,9
Wynik na działalności podstawowej	953,6	3 778,1	866,0	3 532,5
Wynik brutto	254,1	1 390,3	292,4	1 347,4
Wynik netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	205,7	1 127,0	230,8	1 040,7
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,58	8,66	1,77	8,00

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Kredyty i inne należności udzielone klientom netto z wyłączeniem Euroobligacji	68 681,0	67 631,6	57 130,9	56 418,5
Zobowiązania wobec klientów z uwzględnieniem finansowania zewnętrznego dla portfela leasingowego (tzw. matched funding)	89 815,5	85 979,2	78 126,0	74 412,2
- matched funding	1 997,0	2 153,3	2 467,1	2 713,7
Aktywa razem	108 893,1	112 180,7	99 860,7	96 848,5
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	10 677,9	10 301,8	10 454,0	9 931,6
Kapitał zakładowy	130,1	130,1	130,1	130,1

Podstawowe wskaźniki

	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
C/I - wskaźnik udziału kosztów (%)	57,1	53,4	54,4	53,8
ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	1,1	1,1	1,1	1,1
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	11,0	11,4	11,1	11,8
NIM - marża odsetkowa netto (%)	2,45	2,43	2,67	2,72
L/D - współczynnik kredyty do depozytów (%)	76,5	78,7	73,1	75,8
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	13,7	13,7	14,2	14,2

Objaśnienia:

C/I - wskaźnik udziału kosztów – relacja kosztów ogółem do dochodów z działalności operacyjnej w układzie rodzajowym.

ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach – stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu aktywów z 5 kolejnych kwartałów.

ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału – stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

NIM – stosunek sumy wyniku odsetkowego netto z 4 kolejnych kwartałów do średnich aktywów odsetkowych z 5 kolejnych kwartałów.

L/D - współczynnik kredyty do depozytów – relacja kredytów i innych należności udzielonych klientom netto z wyłączeniem Euroobligacji do zobowiązań wobec klientów z uwzględnieniem finansowania zewnętrznego dla portfela leasingowego (tzw. matched funding).

Łączny współczynnik kapitałowy – relacja między funduszami własnymi a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

Dla celów przeliczenia prezentowanych danych na EUR, Bank stosuje następujące kursy:

- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych:
 - 4,1848 zł - kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie czterech kwartałów 2015 roku,
 - 4,1893 - kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie czterech kwartałów 2014 roku,
- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej:
 - 4,2615 zł – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku,
 - 4,2386 zł – kurs NBP z dnia 30 września 2015 roku,
 - 4,2623 zł – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2014 roku,
 - 4,1755 zł – kurs NBP z dnia 30 września 2014 roku.

I. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Wynik z tytułu odsetek	7.1	659,4	2 467,1	583,2	2 330,2
Wynik z tytułu prowizji	7.2	254,8	1 017,2	248,9	1 062,9
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	7.3	22,9	85,1	23,1	94,4
Wynik na inwestycjach	7.4	0,3	165,0	5,4	15,8
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	7.5	5,6	22,9	-2,1	8,9
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	7.6	10,6	20,8	7,5	20,3
Wynik na działalności podstawowej		953,6	3 778,1	866,0	3 532,5
Koszty działania	7.7	648,0	2 155,7	488,5	1 929,7
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	7.8	51,5	232,1	85,1	267,7
Udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		0,0	0,0	0,0	12,3
Zysk (strata) brutto		254,1	1 390,3	292,4	1 347,4
Podatek dochodowy		48,4	263,2	61,7	306,6
Zysk (strata) netto		205,7	1 127,1	230,7	1 040,8
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		205,7	1 127,0	230,8	1 040,7
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		0,0	0,1	-0,1	0,1
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		205,7	1 127,0	230,8	1 040,7
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		1,58	8,66	1,77	8,00

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	205,7	1 127,1	230,7	1 040,8
Inne całkowite dochody, w tym:	170,4	-383,9	291,3	1 357,7
- pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	171,4	-380,4	297,2	1 360,3
- pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	-1,0	-3,5	-5,9	-2,6
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy, w tym:	376,1	743,2	522,0	2 398,5
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	376,1	743,1	522,1	2 398,4
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	0,0	0,1	-0,1	0,1

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Koliakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Nota	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
AKTYWA				
- Kasa, środki w Banku Centralnym	3 589,7	3 940,7	5 330,7	3 008,0
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	7.9 1 014,6	3 325,7	1 838,3	2 512,6
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7.10 1 127,1	2 769,2	1 856,8	1 455,4
- Wycena instrumentów pochodnych	1 990,9	1 947,2	2 412,3	1 998,5
- Inwestycje	7.11 23 478,8	24 310,3	22 829,3	23 190,6
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 454,8	2 521,2	2 983,8	2 370,9
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	7.12, 7.13 72 519,6	71 425,2	61 054,8	60 219,0
- Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 354,4	553,6	106,6	486,7
- Aktywa majątkowe	7.14 1 070,5	1 022,6	1 032,3	1 055,7
- Aktywa przeznaczone do sprzedaży	7.15 38,4	44,1	144,9	151,8
- Aktywa z tytułu podatku dochodowego	59,6	55,8	59,1	98,8
- Inne aktywa	194,7	265,1	211,8	300,5
Aktywa razem	108 893,1	112 180,7	99 860,7	96 848,5
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY				
ZOBOWIĄZANIA				
- Zobowiązania wobec innych banków	7.16 3 913,5	10 917,1	6 123,4	7 043,3
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7.17 629,4	934,1	917,4	2 145,4
- Wycena instrumentów pochodnych	2 002,7	2 037,4	2 521,6	2 091,0
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 830,9	1 842,8	2 032,8	1 637,8
- Zobowiązania wobec klientów	7.18 87 818,5	83 825,9	75 658,9	71 698,5
- Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	47,5	4,1	29,7	281,1
- Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,3	872,0	866,5	571,6
- Rezerwy	7.19 67,2	70,3	74,8	71,7
- Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	156,8	122,9	265,6	254,5
- Inne zobowiązania	879,8	1 249,7	913,4	1 119,4
Zobowiązania ogółem	98 212,6	101 876,3	89 404,1	86 914,3
KAPITAŁY				
- Kapitał zakładowy	130,1	130,1	130,1	130,1
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956,3	956,3	956,3	956,3
- Kapitał z aktualizacji wyceny	1 485,0	1 316,9	1 874,3	1 584,5
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	49,4	49,4	48,2	47,9
- Zyski zatrzymane	8 057,1	7 849,1	7 445,1	7 212,8
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	10 677,9	10 301,8	10 454,0	9 931,6
- Udziały niekontrolujące	2,6	2,6	2,6	2,6
Kapitały własne ogółem	10 680,5	10 304,4	10 456,6	9 934,2
Zobowiązania i kapitał własny razem	108 893,1	112 180,7	99 860,7	96 848,5
Wartość księgowa				
	10 677,9	10 301,8	10 454,0	9 931,6
Liczba akcji	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	82,07	79,18	80,35	76,34

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

IV kwartał 2015

okres od 01.10.2015 do 31.12.2015

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Zyski / straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	324,0	25,8	963,7	3,4	49,4	7 849,1	2,6	10 304,4
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	205,7	0,0	205,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	174,5	-2,9	-3,1	-0,4	0,0	2,3	0,0	170,4
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	182,7	-	-	-	-	-	-	182,7
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-0,1	-	-	-	-	-	-	-0,1
- rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-8,1	-	-	-	-	-	-	-8,1
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-3,1	-	-	-	-	-3,1
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-1,4	-	-	-	0,0	-	-1,4
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-1,5	-	-	-	2,3	-	0,8
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	-0,4	-	-	-	-0,4
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	0,1
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	498,5	22,9	960,6	3,0	49,5	8 057,1	2,6	10 680,6

4 kwartały 2015 narastająco

okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Zyski / straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	561,2	31,4	1 278,3	3,4	48,2	7 445,1	2,6	10 456,6
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	1 127,0	0,1	1 127,1
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	-62,7	-8,5	-317,7	-0,4	0,0	5,4	0,0	-383,9
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	12,9	-	-	-	-	-	-	12,9
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-47,2	-	-	-	-	-	-	-47,2
- rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-28,4	-	-	-	-	-	-	-28,4
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-317,7	-	-	-	-	-317,7
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-5,2	-	-	-	1,4	-	-3,8
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-3,3	-	-	-	4,0	-	0,7
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	-0,4	-	-	-	-0,4
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	-520,4	-0,1	-519,2
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	1,3	-	-	1,3
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-520,4	-0,1	-520,5
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	498,5	22,9	960,6	3,0	49,5	8 057,1	2,6	10 680,6

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM - c.d.

IV kwartał 2014

okres od 01.10.2014 do 31.12.2014

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Zyski / straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	535,4	40,3	1 006,9	1,9	47,9	7 212,8	2,6	9 934,2
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	230,8	-0,1	230,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	25,8	-8,9	271,4	1,5	0,0	1,5	0,0	291,3
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	25,9	-	-	-	-	-	-	25,9
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-0,1	-	-	-	-	-	-	-0,1
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	271,4	-	-	-	-	271,4
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-7,3	-	-	-	-	-	-7,3
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-1,6	-	-	-	1,5	-	-0,1
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	1,5	-	-	-	1,5
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1	0,4
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	0,3
- zwiększenie udziałów w jednostce zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	561,2	31,4	1 278,3	3,4	48,2	7 445,1	2,6	10 456,6

4 kwartały 2014 narastająco

okres od 01.01.2014 do 31.12.2014

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Zyski / straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	273,7	43,2	205,5	1,9	46,1	6 969,5	2,3	8 628,6
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	1 040,7	0,1	1 040,8
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	287,5	-11,8	1 072,8	1,5	0,0	7,7	0,0	1 357,7
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	291,8	-	-	-	-	-	-	291,8
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-4,3	-	-	-	-	-	-	-4,3
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	1 072,8	-	-	-	-	1 072,8
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-5,6	-	-	-	-	-	-5,6
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-6,2	-	-	-	7,7	-	1,5
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	1,5	-	-	-	1,5
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1	-572,8	0,2	-570,5
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	2,1	-	-	2,1
- zwiększenie udziałów w jednostce zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-0,4	0,2	-0,2
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-572,4	-	-572,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	561,2	31,4	1 278,3	3,4	48,2	7 445,1	2,6	10 456,6

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu BankuMirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowychMichał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu BankuJoanna Erdman
Wiceprezes Zarządu BankuJustyna Kesler
Wiceprezes Zarządu BankuPatrick Roesink
Wiceprezes Zarządu BankuIgnacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	4 kwartały 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) netto	1 127,0	1 040,7
Korekty	-765,6	-1 945,5
- Zyski (straty) akcjonariuszy niekontrolujących ujęte w wyniku finansowym	0,1	0,1
- Udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych	0,0	-12,3
- Amortyzacja	189,2	175,1
- Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-2 467,1	-2 330,2
- Odsetki zapłacone	-1 170,0	-1 416,8
- Odsetki otrzymane	3 659,1	3 659,7
- Dywidendy otrzymane	-87,6	-4,0
- Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	-0,9	-8,5
- Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	263,2	306,6
- Podatek dochodowy zapłacony	-372,5	-91,9
- Zmiana stanu rezerw	-7,6	7,0
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	664,2	-337,3
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	729,6	95,5
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	337,3	-2 959,1
- Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	-97,5	87,7
- Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	9,4	59,3
- Zmiana stanu należności od klientów	-12 740,2	-8 310,6
- Zmiana stanu pozostałych aktywów	167,7	68,7
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	-1 730,3	1 659,4
- Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-288,0	-316,8
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	12 209,0	7 749,4
- Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	-32,7	-26,5
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	361,4	-904,8
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
- Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-149,7	-125,1
- Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	14,0	2,6
- Nabycie wartości niematerialnych	-139,3	-85,1
- Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	1,2	7,3
- Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-1 138,6	0,0
- Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	87,6	0,0
- Otrzymane dywidendy	87,6	4,0
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną	-1 237,2	-196,3
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
- Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	140,2	837,9
- Spłata kredytów długoterminowych	-593,8	-949,7
- Spłata odsetek od kredytów długoterminowych	-25,4	-33,2
- Emisja dłużnych papierów wartościowych	0,0	300,0
- Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-23,9	-20,4
- Dywidendy wypłacone	-520,5	-572,4
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-1 023,4	-437,8
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-40,5	198,9
Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto	-1 899,2	-1 538,9
Środki pieniężne na początek okresu	6 311,1	7 850,0
Środki pieniężne na koniec okresu	4 411,9	6 311,1

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

II. Informacje uzupełniające

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej

1.1. Podstawowe Informacje o Banku

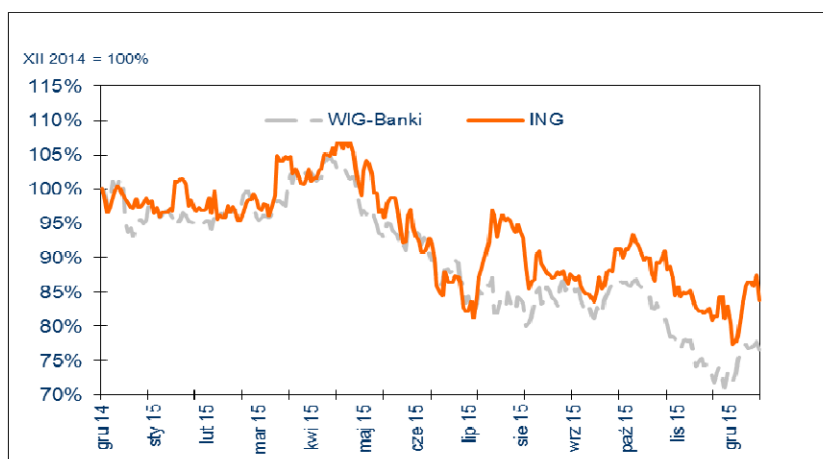
ING Bank Śląski S.A. („Spółka dominująca”, „Jednostka dominująca”, „Bank”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 5459. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 271514909 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 634-013-54-75.

1.2. Zakres działania, czas trwania

ING Bank Śląski S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonym w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i na zagranicznych rynkach finansowych. Zakres oferowanych przez Bank usług został rozszerzony o działalność leasingową i faktoringową, w związku z nabyciem w roku 2012 nowych spółek. Ponadto poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi także działalność maklerską, pośrednictwa i obrotu nieruchomości, wynajmu nieruchomości, doradztwa i pośrednictwa finansowego oraz świadczy inne usługi finansowe. Czas trwania Spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

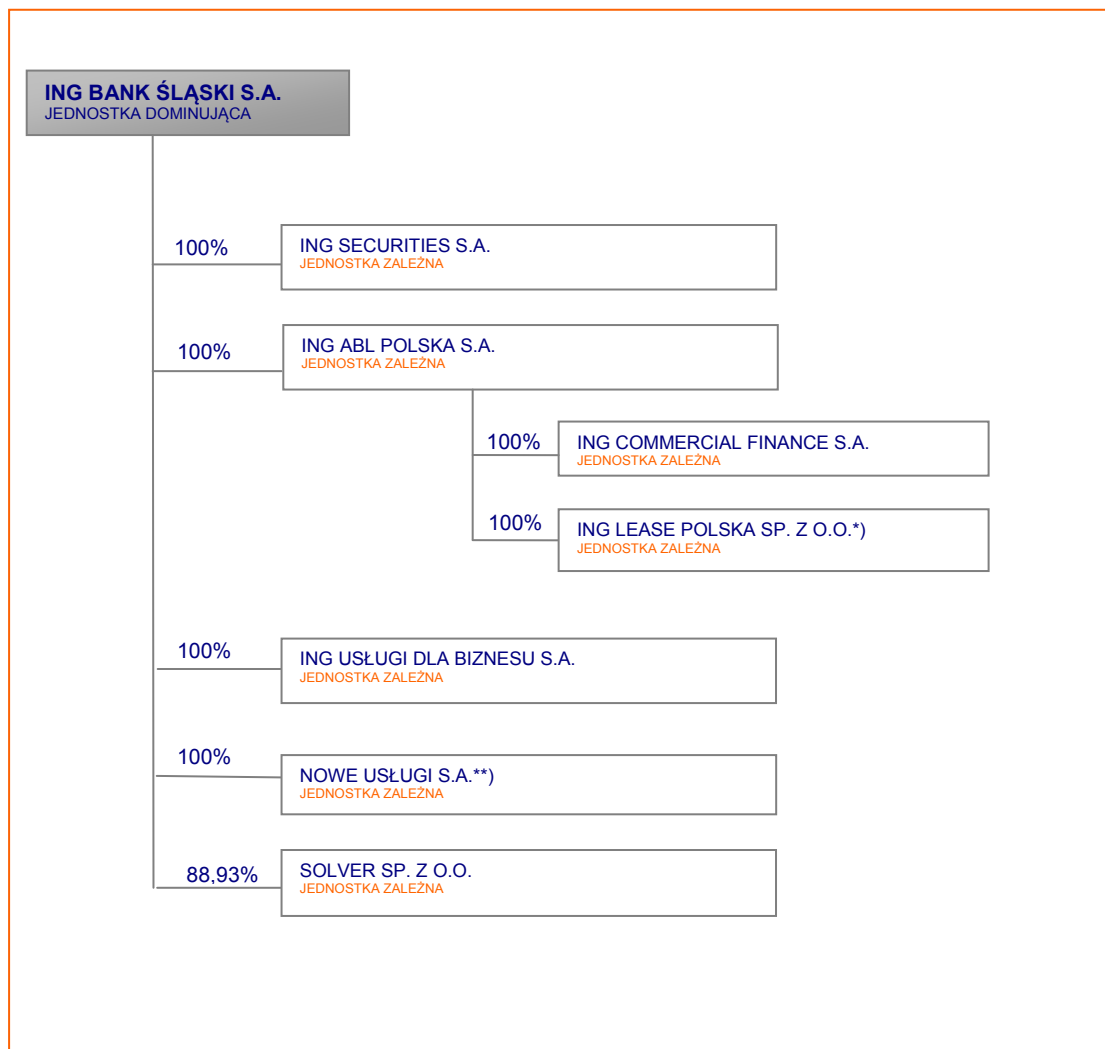
1.3. Kapitał zakładowy, cena akcji

Kapitał zakładowy ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130 100 000 zł i dzieli się na 130 100 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (sektor banki). Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 117,2 zł, podczas gdy w analogicznym okresie roku ubiegłego kształtowała się na poziomie 139,9 zł. W okresie 12 miesięcy 2015 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. kształtowała się następująco:



1.4. Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”). Skład Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiał się następująco:



*) W skład grupy kapitałowej ING Lease Sp. z o.o. wchodzi 10 spółek celowych, w których ING Lease Sp. z o.o. posiada 100% udziałów.

**) Spółka została zarejestrowana w I półroczu 2014 roku, nie prowadzi jeszcze pełnej działalności.

W dniu 10 lutego 2015 roku Bank podpisał umowę sprzedaży pakietu 20% akcji ING Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A. (ING PTE) na rzecz ING Continental Europe Holdings B.V. (ING CEH).

W dniu 7 lipca 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) udzieliła zezwolenia na nabycie przez NN Continental Europe Holdings B.V. (dawniej ING Continental Europe Holdings B.V.) 20% akcji ING Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A.¹ W dniu 20 lipca 2015 roku Bank przeniósł własność 20% akcji ING Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A. na nabywcę.

¹ Na podstawie Komunikatu z 265 posiedzenia Komisji Nadzoru Finansowego opublikowanego na stronie internetowej KNF.

1.5. Akcjonariat ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. ING Bank NV wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku akcjonariuszami posiadającymi 5 i więcej procent głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego Spółka Akcyjna były następujące podmioty:

Lp.	Podmiot	Liczba akcji i głosów	% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ
1.	ING Bank NV	97.575.000	75,00
2.	AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	7.601.000	5,84

1.6. Stan posiadania akcji ING Banku Śląskiego przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku na dzień 31.12.2015 roku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A., podobnie jak na dzień przekazania do publicznej wiadomości sprawozdania finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy.

1.7. Podmiot uprawniony do badania

Podmiotem uprawnionym do badania jest KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. z siedzibą w Warszawie.

1.8. Zatwierdzenie sprawozdań

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 31 marca 2015 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 3 lutego 2016 roku.

2. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2015 roku

2.1. Uchwała Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dotycząca obowiązkowej wpłaty z funduszu ochrony środków gwarantowanych

W dniu 26 listopada 2015 roku Bank otrzymał od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego („BFG”) uchwałę nr 87/DGD/2015 Zarządu BFG w sprawie realizacji wypłat środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie oraz powiadomienie o konieczności przekazania przez Bank, w terminie do dnia 30 listopada 2015 roku, na rzecz BFG wpłaty w wysokości 157,4 mln zł przeznaczonej na wypłatę środków gwarantowanych z tytułu depozytów zgromadzonych w Spółdzielczym Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie. Kwota wpłaty zwiększyła koszty Banku za IV kwartał 2015 roku.

2.2. Wpływ transakcji przejęcia Visa Europe przez Visa Inc.

Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. otrzymał informację dotyczącą proponowanej alokacji rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited (Visa Europe) przez Visa Inc. Transakcja uzależniona jest od uzyskania stosownych zgód regulacyjnych, a jej finalizacja przewidywana jest na 2 kwartał 2016 roku. Wartość transakcji (wartość Visa Europe) została określona na 16,5 mld EUR, płatna w momencie rozliczenia transakcji („up-front”), z czego 11,5 mld EUR ma zostać wypłacone w gotówce, a 5 mld EUR w akcjach uprzywilejowanych Visa Inc. Ponadto transakcja przewiduje odroczoną płatność typu „earn-out” do kwoty 4,7 mld EUR płatną w gotówce po 16-u kwartałach od rozliczenia transakcji.

Z tytułu członkostwa w Visa Europe ING Bank Śląski S.A. będzie jednym z beneficjentów transakcji. Zgodnie z otrzymaną informacją potencjalny wpływ transakcji na ING Bank Śląski S.A. z tytułu jej rozliczenia obejmuje 31,1 mln EUR w gotówce oraz 10,7 mln EUR w akcjach.

Powyższe kwoty mogą zostać skorygowane o koszty transakcji oraz w wyniku ewentualnych uznanych wniosków o korektę przyznanych kwot złożonych przez członków Visa Europe. Członkowie Visa Europe mają prawo do odwołania się. Proces rozpatrywania odwołań będzie trwał do 1 marca 2016 roku. W dniu 1 marca 2016 roku decyzje o alokacji będą ostateczne. Wpływ odroczonej płatności (earn-out) na wyniki Banku nie jest znany. Warunkiem do udziału w opcji earn-out jest kwalifikowanie się do podziału up-front oraz uczestnictwo w Visa przez kolejne 4 lata od daty finalizacji transakcji.

2.3. Fundusz Wsparcia Kredytobiorców

ING Bank Śląski S.A. utworzył w IV kwartale 2015 roku rezerwę na koszty wpłat na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w wysokości 6,4 mln zł (na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 roku o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy). Składka zostanie wniesiona w terminie do 18 lutego 2016 roku.

2.4. Zmiany oprocentowania obligacji ING Banku Śląskiego S.A.

• obligacje serii INGBS191219

W dniu 19 grudnia 2015 roku, w związku z rozpoczęciem nowego, trzeciego okresu odsetkowego i ustaleniem nowej stawki WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych dla tego okresu odsetkowego, nastąpiła zmiana oprocentowania obligacji serii INGBS191219 o łącznej wartości nominalnej 300.000.000,00 PLN, wyemitowanych przez Bank w dniu 19 grudnia 2014 roku, w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.* Oprocentowanie obligacji w kolejnym okresie odsetkowym wynosi 2,52% w stosunku rocznym. Kolejna data płatności odsetek przypada w dniu 19 czerwca 2016 roku. Pozostałe prawa z przedmiotowych obligacji nie ulegają zmianie.

• obligacje serii INGBS061217

W dniu 6 grudnia 2015 roku, w związku z rozpoczęciem nowego, siódmego okresu odsetkowego i ustaleniem nowej stawki WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych dla tego okresu odsetkowego, nastąpiła zmiana oprocentowania obligacji serii INGBS061217 o łącznej wartości nominalnej 565.000.000,00 PLN, wyemitowanych przez Bank w dniu 6 grudnia 2012 roku, w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.* Oprocentowanie obligacji w kolejnym okresie odsetkowym wynosi 2,69% w stosunku rocznym. Kolejna data płatności odsetek przypada

w dniu 6 czerwca 2016 roku. Pozostałe prawa z przedmiotowych obligacji nie ulegają zmianie.

2.5. Zgoda Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. na zaciągnięcie przez ING Bank Śląski S.A. pożyczki podporządkowanej

W dniu 27 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Banku wyraziła zgodę na zaciągnięcie przez ING Bank Śląski S.A. pożyczki podporządkowanej do łącznej wysokości 300 mln EUR. Rada Nadzorcza upoważniła Zarząd ING Banku Śląskiego do określenia, w ramach powyższego limitu, szczegółowych warunków przedmiotowej pożyczki.

2.6. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W dniu 27 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Banku dokonała wyboru firmy KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie, jako podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych ING Banku Śląskiego S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku na lata 2016-2017. KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. została wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Umowa z wyżej wymienionym podmiotem obejmować będzie lata 2016-2017, poczynając od przeglądu sprawozdania za I półrocze 2016 roku do badania sprawozdania rocznego za 2017 rok. Firma KPMG przeprowadzała badanie sprawozdań finansowych Banku i jego Grupy Kapitałowej w latach 2013 – 2015 oraz zawarła z Bankiem, w ciągu ostatnich 3 lat, umowy dotyczące świadczenia usług atestacyjnych i wsparcia w zakresie analizy wybranych kwestii regulacyjnych.

2.7. Zmiana w umowie kredytowej z ING Lease (Polska) Sp. z o.o.

W dniu 12 listopada 2015 roku Bank podpisał z firmą ING Lease (Polska) Sp. z o.o. aneks do umowy kredytowej z dnia 19 stycznia 2012 roku wraz z późniejszymi zmianami, zwiększający kwotę udzielonego tej spółce kredytu o kwotę 1,0 mld zł, do wysokości 4,5 mld zł. Łączne zaangażowanie Banku w odniesieniu do spółki ING Lease (Polska) Sp. z o.o. i jej jednostek zależnych wynosi 4.801.920.000,00 zł. Kryterium uznania umowy za znaczącą jest łączna wartość zaangażowania, która przekracza 10% kapitałów własnych Banku. Kredytobiorca jest powiązany z ING Bankiem Śląskim S.A.

2.8. Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków

Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła w dniu 15 grudnia 2015 roku stanowisko w sprawie polityki dywidendowej banków w 2016 roku (dywidenda za rok 2015). W celu zapewnienia dalszego stabilnego działania banków w Polsce, KNF zaleca bankom politykę dywidendową, która zapewni dalsze wzmocnienie ich bazy kapitałowej i dostosowanie jej do poziomów innych krajów Unii Europejskiej. KNF zaleca w szczególności, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które spełniają poniższe kryteria:

- nie realizują programu naprawczego,
- posiadają ocenę końcową BION nie gorszą niż 2,5,
- posiadają poziom dźwigni finansowej na poziomie wyższym niż 5%,
- współczynnik kapitału Tier I podwyższony o kapitał bezpieczeństwa:
 - banki z ponad 5% udziałem w rynku depozytów sektora niefinansowego – od 13,25% plus 75% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyko kredytów walutowych,

- pozostałe banki komercyjne – wyższy od 11,25% plus 75% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyko kredytów walutowych.

W oparciu o wyniki finansowe wg stanu na 31.12.2015 roku banki otrzymają indywidualne zalecenia w sprawie polityki dywidendowej w formie pisma Przewodniczącego KNF.

2.9. Wyznaczenie minimalnych poziomów współczynników kapitałowych T1 i TCR obowiązujących od 1 stycznia 2016 roku

Komisja Nadzoru Finansowego w piśmie z dnia 22 października 2015 roku skierowanym do wszystkich banków zaleciła, aby w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego wymagany dla banków poziom współczynników kapitałowych T1 i TCR został powiększony z dniem 1 stycznia 2016 roku o 1,25 p.p. Oznacza to, że minimalny poziom współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 (T1) zwiększy się do poziomu 10,25% (z poziomu 9% obowiązującego do 31.12.2015 roku) a poziom łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) zwiększy się do poziomu 13,25% (z poziomu 12% obowiązującego do 31.12.2015 roku).

2.10. Wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie kary nałożonej przez UOKiK w 2006 roku

W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok w sprawie opłat interchange, uchylający zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie. Wskutek orzeczenia Sądu Apelacyjnego uprawomocniła się decyzja Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) z 2006 roku. Na mocy tej decyzji Prezes UOKiK uznał, że banki – adresaci decyzji stosowały praktyki ograniczające konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów za pomocą kart płatniczych poprzez wspólne ustalanie stawek opłaty interchange. W decyzji tej na banki nałożono również kary finansowe w wysokości ok. 164,7 mln zł. Na ING Bank Śląski S.A. została nałożona kara w wysokości 14.088.270 zł. Bank w ubiegłych latach zawiązał rezerwę w pełnej wysokości na pokrycie przewidywanych kosztów z tytułu powyższej kary.

3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

3.1. Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych

Pod koniec grudnia 2015 roku została przyjęta przez Sejm *Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych*. Ustawa przewiduje, że od lutego 2016 roku m.in. banki, firmy ubezpieczeniowe, SKOK-i i firmy pożyczkowe będą obciążone tzw. podatkiem bankowym, wynoszącym w skali miesięcznej 0,0366% wartości ich aktywów. Podstawę opodatkowania stanowią będą aktywa podmiotu po pomniejszeniu o 4 mld zł oraz o wartość funduszy własnych i skarbowych papierów wartościowych. Nowy podatek w sposób istotny wpłynie na rentowność system bankowego.

3.2. Zgoda na prowadzenie działalności maklerskiej

W dniu 19 stycznia 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła ING Bankowi Śląskiemu S.A. zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie:

- przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
- wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie,

- nabywania lub zbywania na własny rachunek instrumentów finansowych,
- doradztwa inwestycyjnego,
- oferowania instrumentów finansowych,
- świadczenia usług w wykonywaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawierania i wykonywania innych umów o podobnym charakterze, jeśli ich przedmiotem są instrumenty finansowe,
- przechowywania lub rejestrowania instrumentów finansowych, w tym prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych, oraz prowadzenia rachunków pieniężnych,
- doradztwa dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią,
- doradztwa i innych usług w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw,
- sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych,
- świadczenia usług dodatkowych związanych z subemisją usługową lub inwestycyjną.

3.3. Zawiadomienie o zamiarze podziału spółki ING Securities S.A.

W dniu 3 lutego 2016 roku Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. poinformował o zamiarze podziału spółki ING Securities S.A. Podział nastąpi poprzez przeniesienie całego majątku ING Securities S.A. na ING Bank Śląski S.A. oraz Nowe Usługi S.A. na zasadach określonych w Planie Podziału. W wyniku przeprowadzenia podziału ING Securities S.A. nastąpi integracja w ramach jednego podmiotu (ING Bank Śląski S.A.) wykonywania usług maklerskich, dotychczas świadczonych za pośrednictwem ING Securities S.A. i ING Banku Śląskiego S.A. Natomiast działalność niemaklerska wykonywana dotychczas przez ING Securities S.A. zostanie przeniesiona do spółki z grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. – Nowe Usługi S.A.

4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2015 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2015 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami.

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 31 marca 2015 roku.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2015 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

4.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

4.2. Działalność zaniechana

W okresie czterech kwartałów 2015 i 2014 roku w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

4.3. Zakres podmiotowy i waluta sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za IV kwartał 2015 roku zawiera dane Banku, jego jednostek zależnych oraz – w przypadku danych porównawczych - udziały w jednostce stowarzyszonej.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

4.4. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 30.09.2015 roku, 31.12.2014 roku oraz 30.09.2014 roku.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat obejmują dane za IV kwartał 2015 roku (okres od 01.10.2015 do 31.12.2015) oraz dane porównywalne za IV kwartał 2014 roku (okres od 01.10.2014 do 31.12.2014).

4.5. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2014 rok (Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku) oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za pierwsze półrocze 2015 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę zaprezentowane zostały w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za 2014 rok. W czwartym kwartale 2015 roku, nie opublikowano żadnych nowych zmian do standardów rachunkowości.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

5. Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku, opublikowanym w dniu 2 marca 2015 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Poniżej przedstawiono zmiany, które zostały wprowadzone do opisu zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę Kapitałową. Wprowadzone w czwartym kwartale 2015 roku zmiany miały charakter redakcyjny, doprecyzowujący w celu polepszenia jakości i przejrzystości opisu zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę.

5.1. Doprecyzowanie wytycznych w zakresie usunięcie z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Grupy w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Grupa ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu,
- jeżeli Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie,

- jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Grupa ustala, czy zachować kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie Grupy, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest z bilansu wyłączany do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania (continuing involvement).

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Grupa usuwa pożyczki i należności lub ich części z bilansu, jeżeli prawa dotyczące umowy kredytowej wygasają, Grupa zrzeknie się tych praw, dokona sprzedaży kredytu lub gdy w wyniku modyfikacji warunków umowy kredytu lub pożyczki, wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych pierwotnego zaangażowania i zaangażowania rozpoznanego w bilansie po modyfikacji różni się o więcej niż 10%.

Najczęściej Grupa spisuje należności w ciężar odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności aktywów finansowych a także w przypadkach gdy koszty dochodzenia zwrotu przewyższają kwotę należności.

Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

5.2. Doprecyzowanie wytycznych w zakresie ujęcia przychodów i kosztów z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę i obejmują m.in. opłaty za udzielenie kredytów, za zobowiązanie się Grupy do udzielenia kredytu, opłaty za wydanie kart, usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, usługi związane z produktami ubezpieczeniowymi oraz usługi zarządzania aktywami. Przychody z tytułu prowizji obejmują również marże transakcyjne na pochodnych instrumentach walutowych zawieranych z klientami korporacyjnymi.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody, jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych.

Grupa do prowizji korygujących efektywną stopę procentową zalicza:

- prowizje od rozpatrzenia wniosku, a także za wydanie promesy kredytowej,
- prowizje od przyznanego limitu;
- prowizje za udzielenie kredytu lub limitu;
- prowizja od wykupywanych wierzytelności/weksli, z tytułu przyjęcia weksla do dyskonta;
- prowizja od obsługi kredytu restrukturyzowanego;
- prowizja za zmiany w umowie kredytowej skutkujące zmianą kwoty, waluty lub harmonogramu spłat kredytu;
- koszty prowizji za pośrednictwo w udzieleniu kredytów i pożyczek.

Prowizje integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu.

Grupa do prowizji rozliczanych liniowo zalicza:

- prowizje opisane jako prowizje korygujące efektywną stopę procentową jeżeli kredyty których prowizje dotyczą nie charakteryzują się możliwymi do określenia przepływami pieniężnymi (przede wszystkim kredyty w systemie rachunków bieżących, kredyty obrotowe, odnawialne);
- prowizje za wystawienie, potwierdzenie, wydłużenie terminu i podwyższenie kwoty gwarancji i akredytyw;
- prowizje z tytułu umów wieloproduktowych;
- prowizje od przyznanego kredytu/limitu za rozpoczęcie kolejnego roku kredytowania.

Jeżeli w trakcie trwania kontraktu zmienione zostaną warunki zaangażowania kredytowego, cała pozostająca do rozliczenia część prowizji rozpoznawana jest w rachunku wyników w dniu aktualizacji warunków o ile nierozliczona kwota prowizji jest nieistotna.

Opłaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane, jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, oraz usługi zarządzania aktywami, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Przychody z tytułu prowizji, które zostały naliczone i są należne ale nie zostały zapłacone w terminie, po upływie 90 dni podlegają wyłączeniu z wyniku finansowego Grupy.

5.3. Zmiany do opisu zasad w zakresie utraty wartości aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywa finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wyłącznie, gdy istnieją dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

Dowodem utraty wartości jest

- identyfikacja obiektywnego dowodu utraty wartości (w przypadku korporacyjnych i detalicznych ekspozycji kredytowych) lub
- wynik analizy (testu) na utratę wartości wskazujący na utratę wartości (w przypadku korporacyjnych ekspozycji kredytowych).

Obiektywne dowody utraty wartości korporacyjnej lub detalicznej ekspozycji kredytowej obejmują wystąpienie co najmniej jednej z następujących sytuacji:

- zaprzestanie przez klienta spłat kapitału, odsetek lub prowizji i opóźnienie w spłacie utrzymuje się przez więcej niż 90 dni, pod warunkiem, że kwota zaległości jest

wyższa niż próg istotności określony dla danego segmentu klienta lub produktu,

- wystąpienie kolejnego udogodnienia (forbearance) lub wystąpienie przeterminowania przekraczającego 30 dni w przypadku korporacyjnej ekspozycji kredytowej ze statusem „forbearance”,
- złożenie wniosku o upadłość likwidacyjną, układową lub wszczęcie postępowania naprawczego przez Grupę, klienta, lub inny bank. W przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych dotyczy wyłącznie sytuacji, w której to Grupa składa wniosek o upadłość klienta,
- ogłoszenie upadłości likwidacyjnej, zatwierdzenie upadłości układowej lub postępowania naprawczego wobec klienta – jeśli zakładają one brak pełnej spłaty Grupy,
- ekspozycja kredytowa staje się wymagalna na skutek wypowiedzenia przez Grupę umowy kredytowej,
- umorzenie lub odpisanie przez Grupę istotnej kwoty należności klienta skutkującej zmniejszeniem przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów finansowych,
- wszczęcie egzekucji przez Grupę,
- kwestionowanie bilansowej ekspozycji kredytowej przez klienta na drodze postępowania sądowego,
- nieznane miejsce pobytu klienta skutkujące brakiem reprezentacji w kontaktach z Grupą oraz nieujawniony majątek klienta,
- znaczące trudności finansowe Klienta, w szczególności:
 - w przypadku korporacyjnej ekspozycji kredytowej Grupa oceniła z wysokim prawdopodobieństwem (powyżej 50%), że sytuacja klienta nie pozwoli na spłatę zadłużenia w całości w ramach analizy (testu) na utratę wartości,
 - w przypadku detalicznej ekspozycji kredytowej:
 - zła sytuacja ekonomiczno-finansowa wyrażona najniższą klasą ryzyka klienta (dotyczy klientów z segmentu Przedsiębiorców),
 - restrukturyzacja detalicznej ekspozycji kredytowej,
 - utrata wartości na innych rachunkach w ramach segmentu produktowego klient posiada inne ekspozycje kredytowe ze zidentyfikowanymi dowodami utraty wartości,
- w przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych uzasadnione podejrzenie wyłudzenia kredytu.

W przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych obiektywne dowody utraty wartości mają zastosowanie, jeśli przekroczony zostanie próg istotności w kwocie 500 złotych. W przypadku korporacyjnych ekspozycji kredytowych nieposiadających ratingu istnieje próg istotności 1000 złotych dla kredytów w rachunku bieżącym z przeterminowaniem powyżej 90 dni. Dla pozostałych korporacyjnych ekspozycji kredytowych Grupa nie stosuje progu istotności.

W przypadku korporacyjnych ekspozycji kredytowych wynik analizy (testu) na utratę wartości determinuje identyfikację utraty wartości. Przeprowadzenia testu jest wynikiem identyfikacji przesłanki utraty wartości. Do przesłanek utraty wartości dla korporacyjnych ekspozycji kredytowych należą:

- zagrożenie upadłością lub inną reorganizacją finansową, które mogą skutkować brakiem spłaty aktywa finansowego lub jej opóźnieniem,
- zaprzestanie przez klienta spłat kapitału, odsetek lub prowizji i opóźnienie w spłacie

utrzymuje się przez więcej niż 45 dni,

- Grupa ocenia, że klient będzie miał trudności ze spłatą zadłużenia, tzn. klient boryka się z istotnymi trudnościami finansowymi, co może skutkować brakiem spłaty aktywa finansowego lub jej opóźnieniem,
- istotne naruszenie warunków umownych przez klienta, które może mieć negatywny wpływ na przyszłe przepływy pieniężne z danego składnika aktywów finansowych,
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych znajdujących się w posiadaniu Grupy ze względu na trudności finansowe emitenta/klienta, co może mieć negatywny wpływ na przyszłe przepływy pieniężne z danego składnika aktywów finansowych,
- restrukturyzacja należności kredytowej ze względów niekomercyjnych tj. związanych z istotnymi trudnościami finansowymi klienta. Dotyczy to sytuacji, kiedy klient z powyższych względów zwrócił się do Grupy o udogodnienia lub Grupa już przyznała klientowi takie udogodnienia, w szczególności mogą to być sytuacje: wydłużenie okresu kredytowania, zmniejszenie rat kredytowych, zawieszenie płatności kapitału lub odsetek,
- poważny konflikt pomiędzy udziałowcami, utrata jedyne go/głównego kontrahenta, utrata/śmierć kluczowej osoby w podmiocie przy braku odpowiedniej sukcesji, zdarzenie losowe powodujące zniszczenie kluczowych aktywów podmiotu.

W procesie identyfikacji utraty wartości, w pierwszej kolejności Grupa ocenia, również czy występują przesłanki utraty wartości dla składników aktywów finansowych.

Kontrolą pod kątem utraty wartości ekspozycji objęty jest cały portfel kredytowy klientów detalicznych, strategicznych i sieciowych klientów korporacyjnych. Ocena ekspozycji kredytowej pod kątem utraty wartości wykonywana jest w stosunku do dłużnika automatycznie w cyklu dziennym dla klientów z segmentów detalicznych oraz w obowiązujących terminach monitoringu portfela regularnego i nieregularnego w stosunku do klientów strategicznych i sieciowych klientów korporacyjnych. Wystąpienie przesłanki utraty wartości ekspozycji kredytowej klientów strategicznych i sieciowych klientów korporacyjnych wymaga przeklasyfikowania dłużnika do portfela klientów nieregularnych i przeprowadzenia analizy (testu) pod kątem utraty wartości w oparciu o oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne. Identyfikacja obiektywnego dowodu utraty wartości wymaga przeklasyfikowania klienta do najniższej klasy ryzyka, bez konieczności przeprowadzenia analizy (testu) pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych nie istnieją dowody utraty wartości składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Odpis aktualizujący w tak wyznaczonych grupach wyliczany jest metodą kolektywną. Jeśli istnieją dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika instrumentu finansowego.

W praktyce oznacza to, że dla istotnych aktywów kalkulacja odpisu dokonywana jest bezpośrednio przy zastosowaniu zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych dla danego aktywa, a dla nieistotnych aktywów - określana jest przy użyciu metody kolektywnej kalkulacji odpisów. Podczas szacowania przyszłych przepływów pieniężnych brane są pod uwagę dostępne informacje na temat dłużnika, w szczególności ocenie

podlega możliwość spłaty ekspozycji, a w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa posiada zabezpieczenie, przy szacowaniu uwzględnia się również oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne z realizacji zabezpieczenia z uwzględnieniem m.in. czasu, kosztów oraz trudności związanych z odzyskaniem płatności w wyniku sprzedaży zabezpieczenia.

Jeżeli istniejące dowody utraty wartości składnika aktywów lub grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu wskazują, że oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z wyżej wymienionych aktywów finansowych nie wystąpią, wtedy kwota odpisu aktualizującego wartość aktywów równa jest ich wartości bilansowej.

Kwota odpisu aktualizującego wyliczana kolektywnie oparta jest na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych (w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków, które nie miały wpływu w ocenianym okresie) jak też, korygowane poprzez wyeliminowanie czynników mających wpływ na dane historyczne, a nie występujących obecnie.

Poziom parametru LGD, służący do wyliczania kwoty odpisu aktualizującego metodą kolektywną dla ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (niewykonaniem zobowiązania), jest uzależniony od czasu przebywania ekspozycji kredytowej w stanie utraty wartości.

Grupa regularnie weryfikuje metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty odpisu na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe, wyrażone jako EAD wykorzystuje się, między innymi, prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Sposób kalkulacji parametru PD pozwala na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów, okresów ujawniania się strat na tych produktach oraz korekt historycznych strat na podstawie danych dostępnych z bieżącego okresu (zgodnie z filozofią Point-in-Time). Odsetki i opłaty karne rozpoznawane są metodą kasową i nie są częścią podstawy tworzenia odpisów aktualizacyjnych.

Grupa prowadzi także proces weryfikacji wysokości współczynnika konwersji (tzw. CCF lub k-faktor) wykorzystania wolnej części limitu kredytowego w okresie od daty sprawozdawczej do wystąpienia niewykonania zobowiązania, celem zapewnienia zgodności z MSR 37 dotyczącym tworzenia rezerw na warunkowe zobowiązania pozabilansowe.

Podejście to w szczególności pozwala na wykrycie:

- już zaistniałych strat,
- strat, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości, lecz jeszcze nie zostały udokumentowane (tzw. rezerwa na straty kredytowe, dla których nastąpiła utrata wartości, ale nie zostały zaraportowane – IBNR).

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów poprzez dokonanie odpisów aktualizujących, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża rachunek zysków i strat okresu. Dla segmentu średnich i dużych korporacyjnych klientów, po upływie 2 lat pozostawiania klienta w sytuacji niewykonania zobowiązania i braku możliwości przeklasyfikowania klienta do portfela bez utraty wartości, ekspozycja pozostaje w 100% pokryta odpisem lub umorzona. Dla segmentu klientów detalicznych pozostających w analogicznej sytuacji, ekspozycja pozostaje w 100% pokryta odpisem po upływie:

- 3 lat dla kredytów hipotecznych,
- 2 lat dla pozostałych zaangażowań kredytowych.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat poprzez dokonanie odpowiedniej korekty odpisów aktualizujących. W stosunku do klientów strategicznych i sieciowych klientów korporacyjnych Grupa określiła zdarzenia skutkujące możliwością odwrócenia utraty wartości ekspozycji kredytowej (wymagane jest spełnienie wszystkich poniższych warunków łącznie):

- okres pobytu klienta w portfelu z utratą wartości (INSFA lub ISFA) wynosi nie mniej niż 12 miesięcy oraz nie stwierdzono przesłanek utraty wartości w okresie ostatnich 6 m-cy kalendarzowych. Jednakże w przypadku braku przesłanek utraty wartości, odwrócenie utraty wartości ekspozycji może nastąpić niezwłocznie po uprawdopodobnieniu się istotnego zdarzenia zewnętrznego wpływającego w ocenie Grupy pozytywnie na sytuację klienta lub w przypadku istotnego obniżenia zaangażowania Grupy czy pozyskania istotnego nowego zabezpieczenia zaangażowania Grupy,
- brak opóźnień w spłacie,
- Grupa ocenia, że klient spłaci wszystkie zobowiązania wobec Grupy, a przeprowadzony test na utratę wartości z uwzględnieniem oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych nie wykazuje utraty wartości, a w przypadku klienta posiadającego ekspozycję ze statusem: „udzielenie udogodnienia w spłacie” (ang.: forbearance) dodatkowo wymagane jest aby był on zaklasyfikowany do portfela ekspozycji niepracujących (ang.: non performing exposure) przez co najmniej 12 miesięcy po identyfikacji forbearance.

5.4. Doprecyzowanie wytycznych w zakresie ekspozycji z udzielonymi udogodnieniami w spłacie i ekspozycji niepracujących

W 2014 roku ustalone zostały zasady w zakresie identyfikacji i raportowania transakcji z udzielonym udogodnieniem w spłacie (ang.: forbearance) oraz ekspozycji niepracujących (ang.: non-performing exposures) w oparciu o projekt Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) nr EBA/ITS/2013/03/rev1 z dnia 24.07.2014 roku.

W 2015 roku Grupa dokonała powdrożeniowego przeglądu podejścia stosowanego w powyższym zakresie w celu potwierdzenia zgodności ze standardami EBA oraz rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1278 z dnia 9 lipca 2015 roku. zmieniającym rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji w odniesieniu do instrukcji, wzorów i definicji. Grupa, uwzględniając wyniki tego przeglądu, odpowiednio doprecyzowała regulacje wewnętrzne.

Zgodnie z przyjętą definicją, forbearance występuje w sytuacji, w której:

- klient ma trudności finansowe, tj.: takie które skutkują lub mogą skutkować brakiem możliwości obsługi zadłużenia zgodnie z warunkami zawartej umowy,
- Grupa przyznała klientowi udogodnienie nie wynikające ze względów komercyjnych i na warunkach odbiegających od standardów rynkowych, w celu umożliwienia klientowi wywiązania się ze zobowiązań zgodnie z umową lub aby zapobiec powstawaniu u klienta trudności ze spłatą (zmiana warunków umowy lub refinansowanie) oraz jednocześnie
- klient zaakceptował takie nowe warunki umowy, tj.: zawarto stosowną umowę lub zmieniono warunki pierwotnej umowy.

Grupa identyfikuje forbearance (w portfelu regularnym i nieregularnym, w tym niepracującym) również w momencie wejścia w życie klauzuli umownej obejmującej udogodnienia, zawartej w pierwotnej umowie kredytowej, umożliwiającej późniejszą zmianę warunków umowy w sytuacji pojawienia się problemów finansowych klienta, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki: klient doświadcza trudności i wystąpił o wejście w życie ww. klauzuli, a Grupa ten wniosek zatwierdziła oraz brak wejścia w życie ww. klauzuli skutkowałby lub mógłby skutkować zakwalifikowaniem klienta do portfela niepracującego.

W segmencie detalicznym wszystkie zaangażowania objęte procesem restrukturyzacji traktowane są jako zaangażowania z udogodnieniem. Dla ekspozycji podlegających restrukturyzacji następuje rozpoznanie utraty wartości należności.

Do kategorii ekspozycji niepracujących (non-performing exposure) Grupa zalicza ekspozycje, które spełniają co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- istotne zaangażowanie jest przeterminowane powyżej 90 dni,
- w ocenie Grupy istnieje małe prawdopodobieństwo, że klient wywiąże się w całości ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności podejmowania przez Grupę działań takich jak realizacja zabezpieczeń (bez względu na wartość przeterminowanej kwoty i liczbę dni przeterminowania).

Ekspozycje są również klasyfikowane do grupy ekspozycji niepracujących (non-performing exposure) w sytuacji pojawienia się przeterminowania powyżej 30 dni kalendarzowych na ekspozycji ze statusem forbearance lub udzielenia kolejnego udogodnienia typu forbearance na takiej ekspozycji, przy czym dotyczy to wyłącznie przypadków, w których klient ze statusem *forbearance* w okresie od nadania tego statusu był w portfelu niepracującym, a następnie został przekwalifikowany do portfela pracującego.

Udzielone udogodnienie może:

- nie zmieniać w znaczący sposób istotnych warunków oraz oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych istniejącego aktywa finansowego, lub
- zmieniać istotnie warunki lub oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, względem warunków lub oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z istniejącego aktywa finansowego.

W takich przypadkach odpowiednio:

- oczekiwane przyszłe przepływy ze zmienionego aktywa finansowego podlegającego udogodnieniu zostają ujęte w wycenie istniejącego aktywa finansowego w oparciu o oczekiwany okres realizacji oraz kwoty zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową dla istniejącego aktywa finansowego, lub
- istniejące aktywo finansowe jest wyłączone z bilansu, a nowe aktywo finansowe jest ujmowane w bilansie w wartości godziwej na dzień początkowego ujęcia, a różnica pomiędzy istniejącym a nowym aktywem odnoszona jest na rachunek zysków i strat. Ujęcie takie jest niezależne od zmiany lub braku zmiany formy prawnej transakcji i opiera się na jej treści ekonomicznej.

5.5. Pozostałe zmiany

Pozostałe wprowadzone zmiany miały charakter redakcyjny, doprecyzowujący i polegały na uzupełnieniu lub skorygowaniu opisów stosowanych zasad.

6. Porównywalność danych finansowych

Zmiany w rachunku zysków i strat

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Grupa dokonała zmian w sposobie prezentacji wyniku na sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, które objęte były rachunkowością zabezpieczeń wartości godziwej. W rezultacie tej zmiany:

- w pozycji *Wynik na inwestycjach* prezentowany jest obecnie wynik na sprzedaży papierów tylko w części odpowiadającej wycenie z tytułu niezabezpieczanych ryzyk,
- efekt strategii zabezpieczającej, tj. wynik z wyceny papierów wartościowych z tytułu zabezpieczonego ryzyka oraz wyceny instrumentu zabezpieczającego zostaje zatrzymany w pozycji *Wynik na rachunkowości zabezpieczeń*,
- w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany* prezentowana jest wycena instrumentu pochodnego od momentu unieważnienia strategii zabezpieczającej.

Opisane wyżej zmiany poniosły za sobą konieczność przekształcenia danych porównywalnych jednak nie miały wpływu na poziom prezentowanego wyniku finansowego.

Poniższa tabela obrazuje poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z rachunku zysków i strat według wartości zaprezentowanych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za IV kwartał 2014 roku oraz według wartości zaprezentowanych w bieżącym sprawozdaniu.

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4 kwartały 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 <i>w sprawozdaniu finansowym za IV kwartał 2014</i>	zmiana	4 kwartały 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 <i>w sprawozdaniu finansowym za IV kwartał 2015</i>
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	94,8	-0,4	94,4
Wynik na inwestycjach	15,6	0,2	15,8
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	8,7	0,2	8,9

W sprawozdaniach śródrocznych Grupa prezentuje szczegółowe informacje na temat poszczególnych pozycji przychodów i kosztów odsetkowych i prowizyjnych w dodatkowych notach objaśniających.

7. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

7.1. Wynik z tytułu odsetek

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody z tytułu odsetek				
- odsetki od kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	14,4	62,8	17,8	92,6
- odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom	748,2	2 859,2	706,9	2 807,2
- odsetki od transakcji z przyrzeczeniem odkupu zawartych z klientami	2,2	8,0	2,2	15,1
- odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	125,9	562,7	187,9	748,7
- odsetki od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	25,5	78,3	0,0	0,0
- odsetki od aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	4,9	25,3	3,2	23,2
- wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych	14,0	32,3	7,9	37,7
Razem przychody z tytułu odsetek	935,1	3 628,6	925,9	3 724,5
Koszty odsetek				
- odsetki od zobowiązań wobec innych banków	14,3	65,2	17,9	90,3
- odsetki od zobowiązań wobec klientów	255,5	1 070,9	319,1	1 278,2
- odsetki od transakcji z przyrzeczeniem odkupu zawartych z klientami	0,1	0,4	0,1	3,2
- odsetki od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	5,7	23,7	5,3	20,5
- odsetki od zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0,1	1,3	0,3	2,1
Razem koszty odsetek	275,7	1 161,5	342,7	1 394,3
Wynik z tytułu odsetek	659,4	2 467,1	583,2	2 330,2

7.2. Wynik z tytułu prowizji

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody z tytułu prowizji				
- marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	69,6	284,1	73,5	282,1
- prowadzenie rachunków klientów	62,8	246,6	60,1	246,4
- udzielanie kredytów	51,5	221,1	50,0	210,0
- dystrybucja jednostek uczestnictwa	24,9	100,4	22,8	85,6
- karty płatnicze i kredytowe	14,7	66,9	25,2	150,3
- oferowanie produktów ubezpieczeniowych	12,8	54,8	12,5	44,9
- działalność maklerska	15,4	46,2	9,5	43,1
- usługi faktoringowe i leasingowe	10,0	34,2	8,3	30,8
- działalność powiernicza	5,7	26,4	7,3	30,1
- zagraniczne operacje handlowe	5,3	19,9	4,6	17,7
- pozostałe prowizje	13,9	34,1	6,2	27,2
Razem przychody z tytułu prowizji	286,6	1 134,7	280,0	1 168,2
Koszty prowizji	31,8	117,5	31,1	105,3
Wynik z tytułu prowizji	254,8	1 017,2	248,9	1 062,9

7.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Wynik na wycenie do wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu, w tym:	-31,0	-2,4	33,7	76,7
- Wynik na instrumentach dłużnych	6,3	5,1	2,5	5,5
- Wynik na instrumentach pochodnych, w tym:	-37,3	-7,5	31,2	71,2
- transakcje pochodne walutowe	-41,9	-41,6	18,8	41,7
- transakcje pochodne na stopę procentową	4,6	34,0	12,3	28,2
- transakcje pochodne związane z papierami wartościowymi	0,0	0,1	0,1	1,3
Wynik z pozycji wymiany	53,9	87,5	-10,6	17,7
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	22,9	85,1	23,1	94,4

7.4. Wynik na inwestycjach

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Wynik na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	0,3	54,3	0,1	5,3
Wynik na instrumentach kapitałowych	0,0	23,1	5,3	6,5
Przychody z tytułu dywidend	0,0	87,6	0,0	4,0
Wynik na inwestycjach	0,3	165,0	5,4	15,8

7.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych	4,4	21,8	-1,9	8,6
- wycena transakcji zabezpieczanej	-23,9	-113,2	22,0	234,5
- wycena transakcji zabezpieczającej	28,3	135,0	-23,9	-225,9
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1,2	1,1	-0,2	0,3
- nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1,2	1,1	-0,2	0,3
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	5,6	22,9	-2,1	8,9

7.6. Wynik na pozostałej działalności podstawowej

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Wynik z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	1,1	5,8	5,3	10,7
Inne	9,5	15,0	2,2	9,6
Razem	10,6	20,8	7,5	20,3

7.7. Koszty działania

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Koszty pracownicze	252,3	972,0	238,3	947,5
Koszty marketingu i promocji	23,9	117,1	30,1	109,7
Amortyzacja	57,2	189,2	59,0	175,1
Pozostałe koszty działania, w tym:	314,6	877,4	161,1	697,4
- wpłaty na BFG i fundusz wsparcia kredytobiorców	189,4	267,7	13,5	54,1
Koszty działania	648,0	2 155,7	488,5	1 929,7

7.7.1. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Zatrudnienie w etatach	8 133,7	8 164,4	8 093,9	8 099,1
Zatrudnienie w osobach	8 189	8 224	8 157	8 172

Zatrudnienie w ING Banku Śląskim S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Zatrudnienie w etatach	7 686,3	7 720,3	7 637,5	7 649,5
Zatrudnienie w osobach	7 728	7 766	7 687	7 707

7.8. Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zawiązanie odpisów na utratę wartości	115,6	918,2	130,4	644,5
Rozwiązanie odpisów na utratę wartości	-64,1	-686,1	-45,3	-376,8
Netto odpisy na utratę wartości i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	51,5	232,1	85,1	267,7
w tym:				
Segment bankowości korporacyjnej	46,9	162,3	66,9	189,0
Segment bankowości detalicznej	4,6	69,8	18,2	78,7

7.9. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Rachunki bieżące	820,7	1 165,8	963,4	828,2
Lokaty międzybankowe	59,4	603,1	125,8	1 357,2
Kredyty i pożyczki	81,7	70,7	58,3	58,3
Należności faktoringowe	51,4	7,4	8,9	26,3
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	1 467,2	664,9	223,4
Pozostałe należności	1,5	13,1	17,0	19,2
Razem (brutto)	1 014,7	3 327,3	1 838,3	2 512,6
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-0,1	-1,6	0,0	0,0
- dotyczący kredytów i pożyczek	-0,1	-1,6	0,0	0,0
Razem (netto)	1 014,6	3 325,7	1 838,3	2 512,6

7.10. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 127,1	2 769,2	1 856,8	1 455,4
- instrumenty dłużne	964,3	2 411,8	1 409,8	1 073,6
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	162,8	357,4	447,0	381,8
Razem	1 127,1	2 769,2	1 856,8	1 455,4

7.11. Inwestycje

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	20 678,1	21 977,1	22 829,3	23 190,6
- instrumenty dłużne, w tym:	20 494,9	21 971,8	22 815,3	23 166,3
- pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	3 515,5	3 496,0	4 095,9	3 488,1
- instrumenty kapitałowe	183,2	5,3	14,0	24,3
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	2 800,7	2 333,2	0,0	0,0
- instrumenty dłużne	2 800,7	2 333,2	0,0	0,0
Razem	23 478,8	24 310,3	22 829,3	23 190,6

7.12. Kredyty i inne należności udzielone klientom

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Portfel kredytowy, w tym:	70 046,9	69 046,5	58 750,5	57 750,8
- Kredyty i pożyczki	58 563,8	58 058,7	48 750,7	47 661,6
- Należności leasingowe	4 922,1	4 828,0	4 397,7	4 307,8
- Należności faktoringowe	3 402,0	3 151,4	2 830,4	2 881,1
- Dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	3 159,0	3 008,4	2 771,7	2 900,3
Inne należności, w tym:	4 019,6	3 884,6	4 029,8	4 134,9
- Euroobligacje	3 838,6	3 793,6	3 923,9	3 800,5
- Pozostałe należności	181,0	91,0	105,9	334,4
Razem (brutto)	74 066,5	72 931,1	62 780,3	61 885,7
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 546,9	-1 505,9	-1 725,5	-1 666,7
- dotyczący portfela kredytowego, w tym:	-1 545,9	-1 504,9	-1 719,8	-1 661,1
- dotyczący kredytów i pożyczek	-1 390,7	-1 376,6	-1 638,2	-1 583,8
- dotyczący należności leasingowych	-39,4	-38,4	-62,1	-63,7
- dotyczący należności faktoringowych	-12,3	-12,0	-13,9	-12,4
- dotyczący dłużnych papierów wartościowych	-103,5	-77,9	-5,6	-1,2
- dotyczący innych należności, w tym:	-1,0	-1,0	-5,7	-5,6
- dotyczący euroobligacji	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
- dotyczący pozostałych należności	-0,5	-0,5	-5,2	-5,2
Kredyty i inne należności udzielone klientom (netto), w tym:	72 519,6	71 425,2	61 054,8	60 219,0
- udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	2 510,0	2 017,2	58 750,5	57 750,8
- udzielone podmiotom sektora niefinansowego	62 285,6	61 918,4	48 750,7	47 661,6
- udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	7 724,0	7 489,6	4 397,7	4 307,8

Kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Kredyty i pożyczki, w tym:	1 936,1	1 921,3	1 778,7	1 679,9
- w rachunku bieżącym	157,3	164,1	584,6	71,6
- terminowe	1 778,8	1 757,2	1 194,1	1 608,3
Należności leasingowe	0,7	11,0	0,8	0,5
Należności faktoringowe	21,1	7,5	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe (noty)	384,5	0,0	0,0	0,0
Pozostałe należności	168,3	78,0	90,8	100,9
Razem (brutto)	2 510,7	2 017,8	1 870,3	1 781,3
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-0,7	-0,6	-1,2	-0,9
- dotyczący kredytów i pożyczek	-0,6	-0,6	-1,2	-0,9
- dotyczący dłużnych papierów wartościowych	-0,1	0,0	0,0	0,0
Razem (netto)	2 510,0	2 017,2	1 869,1	1 780,4

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Podmioty gospodarcze, w tym:	35 998,3	36 599,2	30 268,0	30 902,3
- Kredyty i pożyczki, w tym:	26 884,8	27 429,3	21 870,5	22 086,0
- w rachunku bieżącym	6 999,9	7 564,3	5 724,2	6 139,8
- terminowe	19 884,9	19 865,0	16 146,3	15 946,2
- Należności leasingowe	4 319,5	4 270,7	3 972,8	3 932,2
- Należności faktoringowe	3 279,8	3 047,7	2 746,0	2 811,1
- Dłużne papiery wartościowe (obligacje korporacyjne i noty)	1 502,0	1 839,0	1 664,1	1 840,0
- Pozostałe należności	12,2	12,5	14,6	233,0
Gospodarstwa domowe, w tym:	27 832,0	26 823,0	22 916,2	21 792,9
- Kredyty i pożyczki, w tym:	27 173,5	26 218,8	22 441,0	21 377,4
- w rachunku bieżącym	1 632,9	1 682,6	1 542,6	1 569,2
- terminowe	25 540,6	24 536,2	20 898,4	19 808,2
- Należności leasingowe	601,9	546,3	424,1	375,1
- Należności faktoringowe	56,1	57,4	50,6	39,9
- Pozostałe należności	0,5	0,5	0,5	0,5
Razem (brutto)	63 830,3	63 422,2	53 184,2	52 695,2
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 544,7	-1 503,8	-1 723,1	-1 664,6
- Podmioty gospodarcze, w tym:	-989,3	-957,0	-1 125,4	-1 093,9
- dotyczący kredytów i pożyczek	-836,1	-831,0	-1 040,0	-1 012,8
- dotyczący należności leasingowych	-37,9	-36,4	-61,3	-63,0
- dotyczący należności faktoringowych	-12,2	-11,9	-13,8	-12,2
- dotyczący dłużnych papierów wartościowych	-103,1	-77,7	-5,6	-1,2
- dotyczący pozostałych należności	0,0	0,0	-4,7	-4,7
- Gospodarstwa domowe, w tym:	-555,4	-546,8	-597,7	-570,7
- dotyczący kredytów i pożyczek	-553,3	-544,2	-596,3	-569,3
- dotyczący należności leasingowych	-1,5	-2,0	-0,8	-0,7
- dotyczący należności faktoringowych	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2
- dotyczący pozostałych należności	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Razem (netto)	62 285,6	61 918,4	51 461,1	51 030,6

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Kredyty i pożyczki, w tym:	2 569,4	2 489,3	2 660,5	2 518,3
- w rachunku bieżącym	6,8	77,6	6,8	93,2
- terminowe	2 562,6	2 411,7	2 653,7	2 425,1
Należności faktoringowe	45,0	38,8	33,8	30,1
Dłużne papiery wartościowe (obligacje komunalne)	1 272,5	1 169,4	1 107,6	1 060,3
Euroobligacje	3 838,6	3 793,6	3 923,9	3 800,5
Razem (brutto)	7 725,5	7 491,1	7 725,8	7 409,2
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1,5	-1,5	-1,2	-1,2
- dotyczący kredytów i pożyczek	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8
- dotyczący dłużnych papierów wartościowych (obl. komunalnych)	-0,3	-0,2	0,0	0,0
- dotyczący euroobligacji	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Razem (netto)	7 724,0	7 489,6	7 724,6	7 408,0

Podział portfela kredytowego według segmentu klientów

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Portfel kredytowy (brutto), w tym:	70 046,9	69 046,5	58 750,5	57 750,8
Bankowość korporacyjna, w tym:	43 593,4	43 494,5	36 781,1	36 729,5
- kredyty i pożyczki	32 445,9	32 805,3	27 005,8	26 847,0
- należności leasingowe	4 586,7	4 529,7	4 173,7	4 101,7
- należności faktoringowe	3 401,8	3 151,1	2 829,9	2 880,5
- dłużne papiery wartościowe korporacyjne i komunalne	3 159,0	3 008,4	2 771,7	2 900,3
Bankowość detaliczna, w tym:	26 453,5	25 552,0	21 969,4	21 021,3
- kredyty i pożyczki hipoteczne	20 294,5	19 572,4	16 680,8	15 770,8
- kredyty i pożyczki pozostałe	6 159,0	5 979,6	5 288,6	5 250,5
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 545,9	-1 504,9	-1 719,8	-1 661,1
Bankowość korporacyjna, w tym:	-1 030,0	-990,3	-1 153,2	-1 110,9
- kredyty i pożyczki	-875,5	-862,8	-1 071,8	-1 033,6
- należności leasingowe	-38,6	-37,6	-61,9	-63,7
- należności faktoringowe	-12,4	-12,0	-13,9	-12,4
- dłużne papiery wartościowe korporacyjne i komunalne	-103,5	-77,9	-5,6	-1,2
Bankowość detaliczna, w tym:	-515,9	-514,6	-566,6	-550,2
- kredyty i pożyczki hipoteczne	-197,1	-206,0	-173,3	-145,1
- kredyty i pożyczki pozostałe	-318,8	-308,6	-393,3	-405,1
Portfel kredytowy (netto), w tym:	68 501,0	67 541,6	57 030,7	56 089,7
Bankowość korporacyjna, w tym:	42 563,4	42 504,2	35 627,9	35 618,6
- kredyty i pożyczki	31 570,4	31 942,5	25 934,0	25 813,4
- należności leasingowe	4 548,1	4 492,1	4 111,8	4 038,0
- należności faktoringowe	3 389,4	3 139,1	2 816,0	2 868,1
- dłużne papiery wartościowe korporacyjne i komunalne	3 055,5	2 930,5	2 766,1	2 899,1
Bankowość detaliczna, w tym:	25 937,6	25 037,4	21 402,8	20 471,1
- kredyty i pożyczki hipoteczne	20 097,4	19 366,4	16 507,5	15 625,7
- kredyty i pożyczki pozostałe	5 840,2	5 671,0	4 895,3	4 845,4

7.13. Jakość portfela kredytowego

Jakość portfela kredytowego

(z uwzględnieniem należności leasingowych i faktoringowych oraz obligacji korporacyjnych i komunalnych)

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Działalność korporacyjna				
Zaangażowanie	43 593,4	43 494,5	36 781,1	36 729,5
- portfel bez rozpoznanej utraty wartości	41 867,2	41 800,2	34 981,5	34 873,2
- portfel z rozpoznaną utratą wartości	1 726,2	1 694,3	1 799,6	1 856,3
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy	1 056,1	1 004,8	1 171,5	1 127,2
- dotyczący portfela bez rozpoznanej utraty wartości	79,2	85,9	79,0	67,7
- dotyczący portfela z rozpoznaną utratą wartości	950,8	904,4	1 074,2	1 043,2
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	26,1	14,5	18,3	16,3
Udział portfela z rozpoznaną utratą wartości	4,0%	3,9%	4,9%	5,1%
Współczynnik pokrycia portfela z rozpoznaną utratą wartości	55,1%	53,4%	59,7%	56,2%
Działalność detaliczna				
Zaangażowanie	26 453,5	25 552,0	21 969,4	21 021,3
- portfel bez rozpoznanej utraty wartości	25 911,3	25 032,9	21 389,6	20 470,8
- portfel z rozpoznaną utratą wartości	542,2	519,1	579,8	550,5
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy	515,9	514,7	566,6	550,2
- dotyczący portfela bez rozpoznanej utraty wartości	101,7	106,5	87,8	103,8
- dotyczący portfela z rozpoznaną utratą wartości	414,2	408,1	478,8	446,4
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	0,0	0,1	0,0	0,0
Udział portfela z rozpoznaną utratą wartości	2,0%	2,0%	2,6%	2,6%
Współczynnik pokrycia portfela z rozpoznaną utratą wartości	76,4%	78,6%	82,6%	81,1%
Zaangażowanie ogółem	70 046,9	69 046,5	58 750,5	57 750,8
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy ogółem, w tym:	1 572,0	1 519,5	1 738,1	1 677,4
- dotyczący portfela bez rozpoznanej utraty wartości	180,9	192,4	166,8	171,5
- dotyczący portfela z rozpoznaną utratą wartości	1 365,0	1 312,5	1 553,0	1 489,6
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	26,1	14,6	18,3	16,3
Współczynnik pokrycia portfela ogółem	2,2%	2,2%	3,0%	2,9%
Udział portfela z rozpoznaną utratą wartości	3,2%	3,2%	4,1%	4,2%
Współczynnik pokrycia portfela z rozpoznaną utratą wartości	60,2%	59,3%	65,3%	61,9%

Zmiana stanu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości
(z uwzględnieniem rezerw na zobowiązania pozabilansowe)

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały 2014 narastająco okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	1 522,6	1 743,8	1 683,0	1 573,2
Zmiany w okresie, w tym:	51,0	-170,2	60,8	170,6
- zmiany w rachunku zysków i strat	51,5	232,1	85,1	267,7
- umorzenia	-7,6	-424,7	-25,7	-101,4
- pozostałe	7,1	22,4	1,4	4,3
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	1 573,6	1 573,6	1 743,8	1 743,8

7.14. Aktywa majątkowe

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Nieruchomości inwestycyjne	53,2	61,0	60,0	59,6
Rzeczowe aktywa trwałe	597,7	574,2	595,0	635,2
Wartości niematerialne	419,6	387,4	377,3	360,9
Razem	1 070,5	1 022,6	1 032,3	1 055,7

7.15. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	38,4	44,1	35,5	42,4
Udziały w jednostkach stowarzyszonych przeznaczone do sprzedaży	0,0	0,0	109,4	109,4
Razem	38,4	44,1	144,9	151,8

7.16. Zobowiązania wobec banków

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Rachunki bieżące	1 527,1	2 031,3	1 823,2	1 479,5
Depozyty międzybankowe	316,5	1 898,3	1 818,7	757,1
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	4 816,0	0,0	2 090,9
Kredyty otrzymane*	1 997,0	2 153,3	2 467,1	2 713,7
Pozostałe zobowiązania	72,9	18,2	14,4	2,1
Razem	3 913,5	10 917,1	6 123,4	7 043,3

*) Pozycja "Kredyty otrzymane" obejmuje finansowanie długoterminowych kontraktów leasingowych w EUR (tzw. "matched funding") otrzymane przez spółkę zależną ING Lease Sp. z o.o. od ING Banku NV.

7.17. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	162,8	315,7	56,9	355,5
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	162,8	315,7	56,9	355,5
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	466,6	618,4	860,5	1 789,9
Razem	629,4	934,1	917,4	2 145,4

7.18. Zobowiązania wobec klientów

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Depozyty	86 463,7	82 585,0	74 405,7	70 537,8
Pozostałe zobowiązania	1 354,8	1 240,9	1 253,2	1 160,7
Razem zobowiązania wobec klientów, w tym:	87 818,5	83 825,9	75 658,9	71 698,5
- wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego	2 417,3	2 689,7	2 243,8	2 921,8
- wobec podmiotów sektora niefinansowego	83 769,3	79 348,8	71 539,3	66 832,6
- wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych	1 631,9	1 787,4	1 875,8	1 944,1

Zobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Depozyty, w tym:	2 353,8	2 630,9	2 142,8	2 842,7
- rachunki bieżące	2 272,3	2 515,6	1 707,6	2 145,8
- rachunki terminowe	81,5	115,3	435,2	696,9
Pozostałe zobowiązania	63,5	58,8	101,0	79,1
Razem	2 417,3	2 689,7	2 243,8	2 921,8

Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Podmioty gospodarcze, w tym:	24 792,9	23 347,8	21 260,5	19 702,2
- Depozyty, w tym:	23 594,2	22 258,5	20 177,3	18 690,5
- rachunki bieżące	13 123,8	12 693,5	10 641,5	10 853,1
- rachunki oszczędnościowe	8 000,5	7 254,3	6 139,6	5 482,0
- rachunki terminowe	2 469,9	2 310,7	3 396,2	2 355,4
- Pozostałe zobowiązania	1 198,7	1 089,3	1 083,2	1 011,7
Gospodarstwa domowe, w tym:	58 976,4	56 001,0	50 278,8	47 130,4
Depozyty, w tym:	58 896,2	55 918,0	50 217,1	47 067,8
- rachunki bieżące	9 875,2	9 043,7	7 715,3	6 924,6
- rachunki oszczędnościowe	42 989,9	41 448,3	36 622,6	34 282,3
- rachunki terminowe	6 031,1	5 426,0	5 879,2	5 860,9
- Pozostałe zobowiązania	80,2	83,0	61,7	62,6
Razem	83 769,3	79 348,8	71 539,3	66 832,6

Zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Depozyty, w tym:	1 619,5	1 777,6	1 868,5	1 936,8
- rachunki bieżące	1 530,6	1 657,4	1 809,4	1 622,5
- rachunki terminowe	88,9	120,2	59,1	314,3
Pozostałe zobowiązania	12,4	9,8	7,3	7,3
Razem	1 631,9	1 787,4	1 875,8	1 944,1

7.19. Rezerwy

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Rezerwa na sprawy sporne	3,3	20,5	21,5	21,4
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	26,1	14,6	18,3	16,3
Rezerwa na odprawy emerytalne	22,1	20,8	20,5	21,8
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	15,7	14,4	14,5	12,2
Razem	67,2	70,3	74,8	71,7

7.20. Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

7.20.1. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom I (Level I): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku.
- Poziom II (Level II): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe.
- Poziom III (Level III): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych w rozbięciu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny.

stan na 31.12.2015

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe w tym:	20 959,4	5 108,3	183,2	26 250,9
- Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	964,3	162,8	0,0	1 127,1
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	162,8	0,0	162,8
- obligacje skarbowe	964,3	0,0	0,0	964,3
- Wycena instrumentów pochodnych	0,0	1 990,9	0,0	1 990,9
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	19 995,1	499,8	183,2	20 678,1
- obligacje skarbowe	19 995,1	0,0	0,0	19 995,1
- bony pieniężne NBP	0,0	499,8	0,0	499,8
- instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	183,2	183,2
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	2 454,8	0,0	2 454,8
Zobowiązania finansowe w tym:	466,6	3 996,4	0,0	4 463,0
- Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	0,0	162,8	0,0	162,8
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	162,8	0,0	162,8
- Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	466,6	0,0	0,0	466,6
- Wycena instrumentów pochodnych	0,0	2 002,7	0,0	2 002,7
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	1 830,9	0,0	1 830,9

stan na 31.12.2014

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe w tym:	23 734,1	6 343,1	5,0	30 082,2
- Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 409,8	447,0	0,0	1 856,8
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	447,0	0,0	447,0
- obligacje skarbowe	1 409,8	0,0	0,0	1 409,8
- Wycena instrumentów pochodnych	0,0	2 412,3	0,0	2 412,3
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	22 324,3	500,0	5,0	22 829,3
- obligacje skarbowe	20 618,4	0,0	0,0	20 618,4
- bony pieniężne NBP	0,0	500,0	0,0	500,0
- obligacje BGK	1 696,9	0,0	0,0	1 696,9
- instrumenty kapitałowe	9,0	0,0	5,0	14,0
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	2 983,8	0,0	2 983,8
Zobowiązania finansowe w tym:	860,5	4 611,3	0,0	5 471,8
- Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	0,0	56,9	0,0	56,9
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	56,9	0,0	56,9
- Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	860,5	0,0	0,0	860,5
- Wycena instrumentów pochodnych	0,0	2 521,6	0,0	2 521,6
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	2 032,8	0,0	2 032,8

Przesunięcia pomiędzy poziomami wyceny

W roku 2015 nie było przesunięć pomiędzy poziomami wyceny.

Wycena instrumentów finansowych klasyfikowanych do poziomu II wyceny

Do poziomu II wyceny Grupa klasyfikuje instrumenty pochodne, bony pieniężne NBP oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu.

Instrumenty pochodne

Dla transakcji o profilu nieliniowym (opcje walutowe), w zależności od typu produktu, stosuje się następujące modele:

- europejska opcja waniliowa – model Garmana-Kohlhagena,
- europejska opcja digital – model Garmana-Kohlhagena skorygowany o call spread,
- opcja touch – Murex Skew Model,
- opcja barierowa (amerykańska) – Murex Skew Model,
- opcja barierowa (europejska) – model Garmana-Kohlhagena
- Cap/Floor (transakcje back to back) – model Black’a.

Danymi wejściowymi do modeli są:

- kurs walutowy – pozyskiwany ze strony internetowej NBP,
- zmienności implikowane – pozyskiwane z Bloomberg BGN lub Bloomberg Synthetic dla par walutowych o słabszej płynności
- krzywe rentowności analogiczne jak dla instrumentów pochodnych o charakterze liniowym.

Dla instrumentów o charakterze liniowym (pozostałe instrumenty pochodne) wartość godziwa jest wyznaczana w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne na poziomie transakcji. Wartość godziwa wyznaczona w ten sposób jest wartością bieżącą tych przepływów.

Wszystkie dane wejściowe wykorzystane do konstrukcji krzywych rewaluacyjnych są informacjami obserwowanymi na rynku. Są to stopy rynku depozytowego, punkty forward, stopy FRA, stopy IRS, stopy OIS, punkty basis walutowe, punkty basis pomiędzy indeksami na zmienną stopę, kursy walutowe. Dane pochodzą z systemu Reuters i są to w większości informacje od brokerów. Jakość tych danych jak i danych z pozostałych źródeł wykorzystywanych w procesie rewaluacji jest weryfikowana na bazie rocznej lub korygowana ad hoc o ile zachodzi taka potrzeba.

Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są według koncepcji krzywych OIS z założeniem istnienia zabezpieczenia wyceny transakcji w postaci depozytu oprocentowanego stopą EONIA.

Bony pieniężne NBP

W przypadku wyceny bonów pieniężnych NBP wykorzystywana jest płaska krzywa rentowności ustawiona na poziomie stopy referencyjnej NBP.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

Wartość godziwa dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu wyznaczana jest w oparciu o przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane według krzywej rentowności dla instrumentów z przepływem płatności (tzw. instrumentów cashowych).

Korekta wyceny

Grupa zastosowała podejście ostrożnej wyceny (ang.: prudent valuation) w zakresie aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej bazując na wskazówkach zawartych w standardach technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (tj.: EBA do artykułu 105(14) Regulacji EU 575/2013 opublikowane w marcu 2014). Celem takiego podejścia jest wyznaczenie wartości godziwej na wysokim 90% poziomie ufności, z uwzględnieniem niepewności ceny rynkowej i kosztu zamknięcia.

Wycena instrumentów finansowych klasyfikowanych do poziomu III wyceny

Do poziomu III wyceny Grupa klasyfikuje akcje Visa Europe Limited. Akcje te zostały wycenione w oparciu o przewidywaną wartość alokacji rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. ING Bank Śląski S.A. w związku z członkostwem w Visa Europe będzie jednym z beneficjentów transakcji. Szczegółowe informacje nt. powyższej transakcji zawarte są w niniejszym sprawozdaniu w rozdziale II, w punkcie 2.2.

Do poziomu III wyceny Grupa klasyfikuje ponadto akcje i udziały kilku spółek, dla których ustalenie wartości godziwej jest utrudnione lub niemożliwe ze względu na brak aktywnego rynku dla tych instrumentów. W ocenie Grupy najlepszym miernikiem ich wartości jest cena nabycia pomniejszona o ewentualny odpis z tytułu trwałej utraty wartości.

7.20.2. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

stan na 31.12.2015

Stan na 31.12.2019

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom I	Poziom II	Poziom III	
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 589,7	-	3 589,7	-	3 589,7
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	2 800,7	2 758,4	-	-	2 758,4
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 014,6	-	1 014,6	-	1 014,6
Kredyty i inne należności udzielone klientom	72 519,6	-	3 854,5	65 806,8	69 661,3
Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 354,4	-	1 354,4	-	1 354,4
Pozostałe aktywa	108,3	-	-	108,3	108,3
Pasywa					
Zobowiązania wobec innych banków	3 913,5	-	3 913,5	-	3 913,5
Zobowiązania wobec klientów	87 818,5	-	-	87 817,8	87 817,8
Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	47,5	-	47,5	-	47,5
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,3	-	862,3	-	862,3

stan na 31.12.2014

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom I	Poziom II	Poziom III	
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	5 330,7	-	5 330,7	-	5 330,7
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 838,3	-	1 838,3	-	1 838,3
Kredyty i inne należności udzielone klientom	61 054,8	-	4 199,1	56 263,7	60 462,8
Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	106,6	-	106,6	-	106,6
Pozostałe aktywa	129,7	-	-	129,7	129,7
Pasywa					
Zobowiązania wobec innych banków	6 123,4	-	6 123,4	-	6 123,4
Zobowiązania wobec klientów	75 658,9	-	-	75 659,3	75 659,3
Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	29,7	-	29,7	-	29,7
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,5	-	871,4	-	871,4

Grupa ujawnia dane nt. wartości godziwej kredytów i depozytów zaliczanych do grup aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Dla potrzeb wyliczeń wykorzystywana jest krzywa rentowności zawierająca ceny transferowe, które są kalkulowane na podstawie:

- PLN: stawki BID do 9M (włącznie) to WIBID a od 1Y odpowiednie stawki IRS; stawki OFFER do 9M (włącznie) to WIBOR a od 1Y odpowiednie stawki IRS.
- EUR: stawki BID do 9M (włącznie) to EURIBOR a od 1Y odpowiednie stawki IRS; stawki OFFER do 9M (włącznie) to EURIBOR a od 1Y odpowiednie stawki IRS.
- USD i CHF: stawki BID do 9M (włącznie) to LIBOR a od 1Y odpowiednie stawki IRS; stawki OFFER do 9M (włącznie) to LIBOR a od 1Y odpowiednie stawki IRS.

Stawki BID są wykorzystywane w wyliczaniu wartości godziwej dla zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie; w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu wykorzystywane są stawki OFFER. Wszystkie punkty pośrednie na krzywych są interpolowane liniowo.

Szacunki w zakresie strat kredytowych są odzwierciedleniem funkcjonującego w Grupie modelu tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Przyjęty przez Grupę model w niektórych aspektach jest oparty na założeniach, których nie potwierdzają ceny weryfikowalnych bieżących transakcji rynkowych dotyczących tego samego instrumentu – nie uwzględnia też zmian spowodowanych restrukturyzacją.

Kredyty i inne należności

Portfel kredytowy wraz z papierami wartościowymi zaliczonymi do grup aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jest klasyfikowany na subportfele uwzględniające rodzaj produktu, segment klienta oraz walutę.

W przypadku portfela kredytów hipotecznych stosowany jest model przedpłat. Dla określenia szacowanych przedpłat wykorzystywane są dane o zapadalności portfela kredytów hipotecznych w PLN i CHF wg modelowej struktury zapadalności, w oparciu o nią następuje wyliczenie średniej stopy procentowej ważonej kapitałem niezapadłym odrębnie dla portfela PLN i CHF. Na podstawie modelowej struktury zapadalności oraz przyszłych przepływów

odsetkowych wyliczonych przy użyciu średniej stopy procentowej powstaje zagregowany modelowy harmonogram płatności kapitałowo-odsetkowych odrębnie dla PLN i CHF.

Dla tak wyodrębnionych subportfeli stosowany jest czynnik dyskontujący dla każdego przepływu pieniężnego.

Dla kredytów/papierów przyjmuje się czynnik dyskontowy jako sumę:

- stopy rynkowej opartej na krzywej rentowności z dnia bilansowego oraz
- średniej marży opartej na portfelu kredytów udzielonych w ostatnich dwóch miesiącach.

W tym celu przyjmuje się następujące założenia:

- wykorzystanie do kalkulacji kredytów udzielonych w ostatnich dwóch miesiącach,
- podział na wyżej opisane grupy produktowe,
- miejsce na krzywej rentowności, z którego zostaje wyznaczona właściwa stopa rynkowa odzwierciedla data przeszacowania każdego kredytu.

Dla celów szacowania wartości godziwej portfela kredytów hipotecznych w CHF – z uwagi na zanik aktywnego rynku - wykorzystano średnią marżę jaka jest stosowana przy udzielaniu kredytów hipotecznych w EUR skorygowaną o kwotowanie instrumentów typu swap dla walut CHF/EUR.

W rezultacie powstaje wartość godziwa jako suma wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych pojedynczego kredytu/papieru (w przypadku portfela kredytów hipotecznych wartość godziwa jest sumą wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych zagregowanego portfela kredytów hipotecznych odrębnie dla PLN i CHF).

W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat oraz kredytów z grupy zagrożonych utratą wartości przyjmuje się, że dla tych kredytów wartość godziwa równa się ich wartości księgowej.

Zobowiązania wobec banków i klientów

Portfel depozytowy jest dzielony według rodzaju produktu, segmentu klienta oraz waluty. Dla depozytów płatnych na żądanie przyjmuje się, że dla nich wartość godziwa równa się ich wartości księgowej.

Kolejnym etapem jest wyliczenie przyszłych przepływów pieniężnych jako sumy przepływów kapitałowych i odsetkowych. Następnie poprzez zastosowanie czynnika dyskontowego dla każdego przepływu pieniężnego w rezultacie otrzymuje się wartość godziwą poszczególnych depozytów. Suma wartości godziwej poszczególnych depozytów jest wartością godziwą portfela analizowanych depozytów.

Dla depozytów czynnik dyskontowy to suma:

- stopy rynkowej opartej na krzywej rentowności z dnia bilansowego oraz
- średniej marży opartej na portfelu depozytów przyjętych w dwóch ostatnich miesiącach.

W tym celu przyjmuje się następujące założenia:

- wykorzystanie do kalkulacji depozytów przyjętych w dwóch ostatnich miesiącach,
- podział na wyżej opisane grupy produktowe,
- miejsce na krzywej rentowności, z którego zostaje wyznaczona właściwa stopa rynkowa odzwierciedla data przeszacowania każdego depozytu.

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

Wartość godziwą wylicza się poprzez zastosowanie czynnika dyskontowego dla każdego przepływu pieniężnego. W tym przypadku czynnik dyskontowy to suma:

- stopy rynkowej opartej na krzywej rentowności z dnia bilansowego oraz
- szacunku aktualnej marży jaka byłaby oferowana w przypadku emisji

W tym celu przyjmuje się też założenie że miejsce na krzywej rentowności, z którego zostaje wyznaczona właściwa stopa rynkowa odzwierciedla datę przeszacowania obligacji.

Kasa, środki w Banku Centralnym, Pozostałe aktywa

Z uwagi na krótkoterminowy charakter aktywów finansowych wykazywanych w powyższej pozycji przyjęto, że wartość bilansowa jest w przybliżeniu zgodna z wartością godziwą.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

W przypadku aktywów finansowych klasyfikowanych do portfela utrzymywanych do terminu wymagalności zastosowano podejście polegające na tym, że dla potrzeb określenia wartości godziwej przyjęto parametry wyceny, które byłyby zastosowane gdyby aktywa te znajdowały się w portfelu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

7.21. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Fundusze własne				
A. Kapitały własne ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym:	10 688,7	10 304,4	10 456,6	9 934,2
A.I. Kapitały własne ujęte w funduszach własnych, w tym:	8 479,1	8 386,0	7 491,5	7 492,4
- kapitał zakładowy i agio	1 086,4	1 086,4	1 086,4	1 086,4
- zyski zatrzymane; w tym:	7 237,3	7 235,0	6 408,6	6 406,8
- wynik finansowy netto bieżącego roku	305,5	305,5	0,0	0,0
- kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (niezrealizowane straty)	-73,2	-108,3	-3,5	-0,8
- kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (niezrealizowane zyski)	228,6	172,9	0,0	0,0
A.II. Kapitały własne nie ujęte w wyliczeniu funduszy własnych, w tym:	2 209,5	1 918,4	2 965,1	2 441,8
- kapitał z aktualizacji wyceny	1 329,6	1 252,3	1 877,8	1 585,3
- zyski zatrzymane	827,9	614,1	1 036,5	806,0
- pozostałe	52,1	52,0	50,8	50,5
B. Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:	-549,0	-543,8	-508,1	-514,1
- wartość firmy i inne wartości niematerialne	-421,0	-390,7	-371,4	-355,9
- niedobór/nadwyżka korekt z tytułu ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody AIRB	-138,0	-153,1	-136,7	-158,2
Fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego (A.I. + B)	7 920,1	7 842,2	6 983,4	6 978,3
Wymogi kapitałowe				
- Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego	3 935,1	4 039,2	3 291,1	3 349,7
- Pozostałe wymogi kapitałowe	600,1	553,0	503,4	526,3
- Uzupełnienie do ogólnego poziomu wymogów kapitałowych	75,9	0,0	147,0	61,0
Całkowity wymóg kapitałowy	4 611,1	4 592,2	3 941,5	3 937,0
Łączny współczynnik kapitałowy	13,7%	13,7%	14,2%	14,2%

Na podstawie zapisów Rozporządzenia (UE) nr 241/2014 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wymogów w zakresie funduszy własnych obowiązujących instytucje oraz decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29.10.2015 r. w funduszach własnych wg stanu na 31.12.2015 r. oraz 30.09.2015 r. Grupa uwzględniła zysk netto Banku za okres od 01.01.2015 roku do 30.06.2015 roku w kwocie 305,5 mln zł.

Począwszy od stycznia 2015 roku Bank uwzględnia w kalkulacji funduszy własnych 40% niezrealizowanych zysków oraz 100% niezrealizowanych strat z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny (zgodnie z wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego przekazany pismem BRB/DRB_II/0735/29/17/2015 z dnia 26 marca 2015 roku). W roku 2014 w kalkulacji funduszy własnych Bank ujmował odpowiednio 0% niezrealizowanych zysków i 80% niezrealizowanych strat z wyceny.

8. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Wśród czynników o charakterze makroekonomicznym mogących mieć wpływ na wyniki w kolejnych kwartałach należy wymienić:

- dynamika przyrostu PKB w Polsce w 2015 roku wyniosła ok. 3,5% (r/r). Według prognoz opracowanych w ING Banku Śląskim S.A. dynamika przyrostu PKB w 2016 roku może wynieść 3,6% (r/r) za sprawą impulsu ze strony polityki fiskalnej,
- prognozy Banku zakładają przyspieszenie tempa wzrostu konsumpcji prywatnej do poziomu 4% (r/r) w kolejnych kwartałach, co związane jest z zaplanowanym wprowadzeniem programu Rodzina 500+. Dodatkowy impuls nastąpi w 2017 roku, kiedy efektywnie wprowadzona zostanie wyższa kwota wolna od podatku PIT,
- poziom głównych stóp procentowych w Polsce może ulec obniżeniu – Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe w marcu 2015 roku o 50 pb, wskutek czego główna stopa procentowa NBP wynosi 1,5%. Obserwowana od lipca 2014 roku deflacja może utrzymać się do 1 kwartału 2016 roku, a odczyty inflacji mogą pozostać poniżej oficjalnego celu 2,5% r/r nawet przez kilka kolejnych lat. Zdaniem ekonomistów ING Banku Śląskiego S.A. nowi członkowie RPP mogą obniżyć stopy w 2016 roku o dalsze 25 pb.,
- wzrost presji płacowej – w grudniu 2015 roku bezrobocie spadło do ok. 9,7%, przy wzroście średniego wynagrodzenia o 3,1% (r/r),
- począwszy od lutego 2016 roku aktywa sektora bankowego będą obciążone podatkiem 0,0366% w skali miesięcznej. Podstawę opodatkowania stanowić będą aktywa podmiotu po pomniejszeniu o 4 mld zł oraz o wartość funduszy własnych i skarbowych papierów wartościowych. Struktura podatku w sposób istotny wpłynie na finansowanie banku,
- obniżenie w styczniu 2016 roku przez agencję Standard & Poors ratingu kredytowego Polski z poziomu A- do poziomu BBB+ oraz możliwość podobnego działania przez pozostałe agencje (Moody's, Fitch), co może w dłuższym terminie negatywnie wpłynąć na koszt finansowania na rynkach finansowych.

9. Pozycje pozabilansowe

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Zobowiązania warunkowe udzielone	24 423,2	24 766,0	23 802,6	21 205,6
Zobowiązania warunkowe otrzymane	53 515,3	51 765,2	43 228,2	40 389,1
Pozabilansowe instrumenty finansowe	358 574,2	314 013,8	297 683,6	249 723,8
Pozycje pozabilansowe ogółem	436 512,7	390 545,0	364 714,4	311 318,5

10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W IV kwartale 2015 roku nie wystąpiły. W IV kwartale 2014 roku przeprowadzona została druga emisja obligacji w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.*

11. Wyplacone dywidendy

Walne Zgromadzenie w dniu 31 marca 2015 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2014 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2014 rok w łącznej wysokości 520.400,0 tys. zł, tj. w kwocie 4,0 zł brutto na jedną akcję (co daje stopę dywidendy na poziomie 3%). Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 20 kwietnia 2015 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 5 maja 2015 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 10 kwietnia 2014 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2013 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2013 rok w łącznej wysokości 572.440,0 tys. zł (4,4 zł brutto na jedną akcję). Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 14 maja 2014 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 3 czerwca 2014 roku.

12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

ING Bank Śląski prowadzi szczegółową ewidencję spraw sądowych oraz innych należności o charakterze roszczeń prawnych. W sprawach, dla których w ocenie prawnej i/lub kierownictwa Banku istnieje duże ryzyko przegrania sprawy lub nie ma możliwości odzyskania utraconych aktywów Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw.

Zmiana stanu rezerw na roszczenia sporne (w mln zł)

	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	4 kwartały okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Stan na początek okresu	20,5	21,5	21,4	21,6
Utworzenie rezerw	0,3	0,7	0,1	7,1
Rozwiązanie rezerw	-1,6	-1,9	-0,1	-1,4
Wykorzystanie rezerw	-14,8	-15,9	-0,1	-6,0
Inne	-1,1	-1,1	0,2	0,2
Stan na koniec okresu	3,3	3,3	21,5	21,5

Zarówno w okresie IV kwartału 2015 roku, jak i w okresie IV kwartału 2014 roku w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. nie nastąpiło wszczęcie przed sądem lub organem administracji publicznej postępowań, dotyczących zobowiązań lub wierzytelności, których wartość lub łączna wartość stanowiłaby 10% kapitałów własnych Banku.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu § 21 MSR 34.

14. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Podmioty zależne i stowarzyszone z ING Bankiem Śląskim (lista podmiotów została przedstawiona w rozdziale II. *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 1.4. *Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.*) w ramach wykonywanej działalności posiadają rachunki bieżące

w ING Banku Śląskim, na których dokonują standardowych operacji rozliczeniowych oraz deponują swoje środki pieniężne na lokatach terminowych. ING Bank Śląski prowadzi również rachunki bankowe innych podmiotów z Grupy ING. Transakcje z wszystkimi w/w podmiotami odbywają się na zasadach rynkowych.

ING Bank Śląski dokonuje na rynku międzybankowym operacji z ING Bank NV i podmiotami zależnymi od niego. Są to zarówno lokaty i kredyty krótkoterminowe jak i operacje instrumentami pochodnymi. Ponadto ING Lease Sp. z o.o. otrzymała od ING Bank NV finansowanie długoterminowe kontraktów leasingowych w EUR (tzw. „matched funding”). Wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Pomiędzy podmiotami powiązanymi z ING Bankiem Śląskim przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów o współpracy, podnajmu pomieszczeń, dzierżawy sprzętu, przetwarzania danych oraz składki na ubezpieczenie pracowników.

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku zostały zrealizowane następujące transakcje o łącznej wartości powyżej 500 tys. EUR:

- transakcje z ING Bank NV – w związku z realizacją umów (między innymi umowy o współpracy, umowy dotyczącej świadczenia usług przetwarzania danych i analizy informacji finansowej), wynagrodzenie za świadczone usługi w zakresie doradztwa finansowego, opłata za korzystanie przez ING Bank Śląski z usług przetwarzania danych i analizy informacji finansowej oraz opłata za doradztwo w zakresie operacji biznesowych i rozwoju produktów w obszarze płatności i zarządzania gotówką w okresie 12 miesięcy 2015 roku wyniosły 50,7 mln zł wobec 52,1 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty netto),
- transakcje z ING Services Polska – spółka świadczy usługi na rzecz ING Banku Śląskiego w zakresie najmu i obsługi zasobów komputerowych. Koszt usług wyniósł 20,0 mln zł wobec 31,9 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty netto).

Informacje o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi (w mln zł)

31.12.2015

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Spółki zależne*	Spółki stowarzyszone*
Należności				
Rachunki nostro	4,7	31,1	-	-
Kredyty	3,8	5,9	5 811,6	-
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	364,8	235,7	0,9	-
Inne należności	5,1	0,5	0,2	-
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	274,2	12,6	277,7	-
Kredyty otrzymane	1 745,7	-	-	-
Rachunki loro	54,6	5,8	-	-
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	351,3	166,2	0,2	-
Inne zobowiązania	4,3	-	-	-
Operacje pozabilansowe				
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	3 490,3	171,6	2 023,7	-
Transakcje wymiany walutowej	8 329,4	35,6	-	-
Transakcje forward	72,2	-	77,3	-
IRS	11 186,7	3 532,9	74,1	-
Opcje	2 141,3	478,3	48,0	-
Przychody i koszty **				
Przychody	-23,2	11,8	110,2	80,7
Koszty z tytułu umów o współpracy***	50,7	20,0	-3,9	-
Pozostałe koszty***	1,1	-	-	-

31.12.2014

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Spółki zależne*	Spółki stowarzyszone*
Należności				
Rachunki nostro	3,0	15,2	-	-
Kredyty	-	8,1	4 486,2	-
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	493,6	257,9	-	-
Inne należności	4,0	1,9	0,1	-
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	1 523,8	687,8	386,7	161,0
Kredyty otrzymane	2 150,6	-	-	-
Rachunki loro	24,0	14,2	-	-
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	381,6	270,7	-	-
Repo	-	28,8	-	-
Inne zobowiązania	3,9	0,1	-	-
Operacje pozabilansowe				
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	2 219,5	198,9	2 349,2	-
Transakcje wymiany walutowej	3 268,1	49,8	-	-
Transakcje forward	29,6	858,4	-	-
IRS	12 626,8	3 568,9	-	-
FRA	850,0	-	-	-
Opcje	1 272,4	726,2	48,0	-
Przychody i koszty **				
Przychody	107,7	-0,3	121,6	-2,2
Koszty z tytułu umów o współpracy***	52,1	31,9	-2,1	-
Pozostałe koszty***	2,4	-	-	-

*/ zawiera transakcje ING Banku Śląskiego S.A. ze spółkami zależnymi / stowarzyszonymi Grupy ING Banku Śląskiego S.A.

**/ Przychody zawierają między innymi wynik na wycenie instrumentów pochodnych.

***/ Koszty prezentowane są według wartości netto (bez podatku VAT).

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

15.1. Segmentacja działalności

Zarządzanie działalnością ING Banku Śląskiego dokonywane jest w wymiarach określonych przez model biznesowy Banku.

Model biznesowy Banku, głównie dla potrzeb sprawozdawczości zarządczej, zawiera podział klientów na dwa główne segmenty:

- segment bankowości detalicznej,
- segment bankowości korporacyjnej.

Podstawą wydzielenia poszczególnych segmentów są kryteria finansowe (w szczególności wysokość obrotów, poziom zgromadzonych aktywów) i podmiotowe. Szczegółowe zasady przypisywania klientów do poszczególnych segmentów regulują kryteria segmentacji klienta, które są określone wewnętrznymi regulacjami Banku.

W ING Banku Śląskim został wydzielony organizacyjnie obszar działalności realizowanej przez Departament Skarbu (Bank Treasury). Misją działania Bank Treasury jest wspieranie rozwoju segmentów biznesowych Banku, poprzez przejmowanie ich ryzyk rynkowych w celu ochrony segmentów przed negatywnymi skutkami zmian rynkowych.

Działalność Bank Treasury polega na zarządzaniu ryzykiem płynności krótkoterminowej i długoterminowej, zgodnie z obowiązującymi regulacjami i z wewnątrz ustalonym w Banku apetytem na ryzyko, zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej oraz inwestowaniu nadwyżek pozyskanych od linii biznesowych przy zachowaniu bufora płynności w postaci aktywów płynnych.

Wynik działalności Bank Treasury podlega alokacji do segmentów biznesowych, z uwagi na jego funkcję wspierającą segmenty biznesowe Banku.

15.1.1. Segment bankowości detalicznej

W ramach obszaru działalności detalicznej Bank obsługuje osoby prywatne (segment klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność ta jest analizowana w ujęciu głównych produktów, obejmujących między innymi: produkty kredytowe (kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z kartami, kredyty ratalne, kredyty mieszkaniowe, kredyty hipoteczne, kredyty kontraktowe udzielane przez Kasę Mieszkaniową), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe), produkty strukturyzowane, jednostki uczestnictwa funduszy ING, usługi maklerskie realizowane przez ING Securities S.A. oraz karty bankowe.

15.1.2. Segment bankowości korporacyjnej

Obszar działalności korporacyjnej obejmuje:

- obsługę klientów instytucjonalnych,
- produkty rynków finansowych.

Obsługa klientów instytucjonalnych obejmuje klientów strategicznych, duże firmy oraz średnie firmy. Dla działalności korporacyjnej prowadzona jest sprawozdawczość w podziale na główne produkty, obejmujące między innymi produkty kredytowe (kredyty obrotowe, inwestycyjne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe i negocjowane, rachunki oszczędnościowe), produkty rynków finansowych, usługi w zakresie powiernictwa, operacje na rynku kapitałowym realizowane przez podmiot dominujący i ING Securities S.A.

oraz produkty związane z usługami leasingowymi i faktoringowymi, oferowane przez ING Lease Polska Sp. z o.o. oraz Commercial Finance S.A.

Produkty rynków finansowych obejmują operacje dokonywane na rynkach pieniężnych i kapitałowych, prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów. W ramach tej działalności wyróżnia się produkty rynków walutowych, pieniężnych i instrumentów pochodnych, operacje papierami wartościowymi (papiery skarbowe, akcje i obligacje).

15.1.3. Wycena

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów i kosztów segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości stosowanych przez Bank, zawartych w notach opisujących stosowane zasady rachunkowości. W szczególności ustalenia dochodów i kosztów odsetkowych wewnętrznych i zewnętrznych dla poszczególnych segmentów dokonuje się przy wykorzystaniu systemu cen transferowych, w ramach Systemu Transferu Ryzyka (RTS). Ceny transferowe wyznaczane są w oparciu o jedną krzywą rentowności dla danej waluty wspólną dla produktów aktywnych i pasywnych. Cena transferowa wyznaczona dla produktów aktywnych i pasywnych o tym samym położeniu na krzywej rentowności jest jednakowa. Możliwe są modyfikacje wyjściowej ceny transferowej otrzymane z wyceny produktu na krzywej rentowności, a czynnikami korygującymi cenę transferową mogą być: premia za pozyskanie długoterminowej płynności, dopasowanie pozycji Banku, koszt zabezpieczenia w przypadku produktów skomplikowanych oraz polityka cenowa. Wykorzystując równania matematyczne – na podstawie stawek kwotowań dostępnych w serwisach informacyjnych – budowane są następnie krzywe dochodowości.

Przychody i koszty, wyniki, aktywa i pasywa segmentu zawierają te elementy, które bezpośrednio można przyporządkować do danego segmentu, jak również te, które można przypisać do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

Bank prezentuje przychody segmentu z tytułu odsetek pomniejszone o koszty z tytułu odsetek.

W okresie 12 miesięcy 2015 roku Bank dokonał aktualizacji klucza alokacji w zakresie dochodów ALCO, ponadto wynik działalności Bank Treasury podlega alokacji do segmentów biznesowych (poprzednio był ujmowany w segmencie bankowości korporacyjnej). Dane za okresy wcześniejsze prezentowane w niniejszym sprawozdaniu zostały doprowadzone do porównywalności.

w mln zł	4 kwartały 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015		
	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	2 087,0	1 691,1	3 778,1
wynik z tytułu odsetek	1 515,4	951,7	2 467,1
wynik z tytułu prowizji	363,0	654,2	1 017,2
pozostałe przychody/koszty	208,6	85,2	293,8
Koszty ogółem	1 317,4	838,3	2 155,7
Wynik segmentu	769,6	852,8	1 622,4
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	69,8	162,3	232,1
Wynik segmentu z uwzględnieniem odpisów na utratę wartości aktywów finansowych (wynik finansowy brutto)	699,8	690,5	1 390,3
Podatek dochodowy	-	-	263,2
Wynik finansowy netto	-	-	1 127,1
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	1 127,0

w mln zł	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015		
	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	508,1	445,5	953,6
wynik z tytułu odsetek	394,1	265,3	659,4
wynik z tytułu prowizji	87,0	167,8	254,8
pozostałe przychody/koszty	27,0	12,4	39,4
Koszty ogółem	390,0	258,0	648,0
Wynik segmentu	118,1	187,5	305,6
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	4,6	46,9	51,5
Wynik segmentu z uwzględnieniem odpisów na utratę wartości aktywów finansowych (wynik finansowy brutto)	113,5	140,6	254,1
Podatek dochodowy	-	-	48,4
Wynik finansowy netto	-	-	205,7
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	205,7

w mln zł	4 kwartały 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014		
	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem*	1 943,4	1 601,4	3 544,8
wynik z tytułu odsetek	1 367,9	962,3	2 330,2
wynik z tytułu prowizji	436,4	626,5	1 062,9
pozostałe przychody/koszty	126,8	12,6	139,4
udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności	12,3	-	12,3
Koszty ogółem	1 152,2	777,5	1 929,7
Wynik segmentu	791,2	823,9	1 615,1
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	78,7	189,0	267,7
Wynik segmentu z uwzględnieniem odpisów na utratę wartości aktywów finansowych (wynik finansowy brutto)	712,5	634,9	1 347,4
Podatek dochodowy	-	-	306,6
Wynik finansowy netto	-	-	1 040,8
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	1 040,7

* / włączając udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

w mln zł	IV kwartał 2014 okres od 01.10.2014 do 31.12.2014		
	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	468,3	397,7	866,0
wynik z tytułu odsetek	341,5	241,7	583,2
wynik z tytułu prowizji	93,5	155,4	248,9
pozostałe przychody/koszty	33,3	0,6	33,9
Koszty ogółem	292,3	196,2	488,5
Wynik segmentu	176,0	201,5	377,5
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	18,2	66,9	85,1
Wynik segmentu z uwzględnieniem odpisów na utratę wartości aktywów finansowych (wynik finansowy brutto)	157,8	134,6	292,4
Podatek dochodowy	-	-	61,7
Wynik finansowy netto	-	-	230,7
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	230,8

15.2. Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

16. Inne informacje

16.1. Ratingi

Fitch Ratings Ltd.

Agencja Fitch Ratings Ltd. nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating pełny na podstawie umowy pomiędzy Bankiem i Agencją. W maju 2015 roku Agencja zmieniła rating długoterminowy ING Banku Śląskiego S.A. (Long-Term IDR) z poziomu A na poziom A- oraz perspektywę tego ratingu z negatywnej na stabilną (komunikat prasowy agencji Fitch z dnia 19 maja 2015 roku). Zmiana ratingu była następstwem analogicznego działania ratingowego wobec głównego akcjonariusza Banku – ING Bank N.V. Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami agencja Fitch zrewidowała ratingi dla banków, uwzględniając zaawansowane stadium implementacji nowych regulacji unijnych w zakresie funkcjonowania tych instytucji. Zdaniem Agencji, nowe regulacje istotnie zmniejszają prawdopodobieństwo uzyskania pomocy rządowej przez banki, wobec czego obecne ratingi nie zawierają potencjalnego wsparcia ze strony instytucji rządowych. Opisaną zmianę ratingu podmiotu oraz jego perspektywy nie miała wpływu na pozostałe ratingi wystawione przez Agencję.

Pod koniec 2015 roku agencja Fitch przeprowadziła roczny przegląd ratingowy Banku, w wyniku którego wszystkie ratingi zostały utrzymane (komunikat prasowy agencji Fitch z dnia 23 listopada 2015 roku).

Na dzień 31.12.2015 roku Bank posiadał ocenę wiarygodności finansowej wystawioną przez Agencję:

Rating	Poziom
Rating podmiotu („Long-term IDR”)	A-
Perspektywa utrzymania wyżej wymienionej oceny	Stabilna
Rating krótkoterminowy („Short-term IDR”)	F1
Viability rating	bbb+
Rating wsparcia	1

Rating podmiotu („Long-term IDR”) oraz rating krótkoterminowy („Short-term IDR”) określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Rating długoterminowy („Long-term IDR”) na poziomie A- odzwierciedla wysoką zdolność Banku do terminowego wywiązywania się z długoterminowych zobowiązań finansowych. Krótkoterminowy rating („Short-term IDR”) na poziomie F1 oznacza najwyższą ocenę zdolności do terminowego regulowania krótkookresowych (do 13 miesięcy) zobowiązań finansowych. W przypadku obu ratingów agencja Fitch uwzględniła wysokie prawdopodobieństwo uzyskania potencjalnego wsparcia ze strony dominującego akcjonariusza Banku - ING Bank NV (ING Bank Śląski posiada najwyższy rating wsparcia – na poziomie 1). Viability rating na poziomie bbb+ oznacza, że w ocenie Agencji, indywidualna wiarygodność kredytowa Banku, tj. nieuwzględniająca jakiegokolwiek wsparcia (rozumiana jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań) jest na wysokim poziomie. W ocenie Agencji Bank charakteryzuje się silną pozycją kapitałową oraz płynnościową.

Moody's Investors Service Ltd.

Agencja Moody's Investors Service Ltd. nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating na podstawie ogólnodostępnych, publicznych informacji. W maju 2015 roku agencja Moody's

podwyższyła rating depozytów ING Banku Śląskiego S.A. do poziomu A3 z poziomu Baa1, jednocześnie zmieniając perspektywę na stabilną z „podlegającej rewizji pod kątem możliwego podwyższenia” (komunikat prasowy agencji Moody's z dnia 21 maja 2015 roku oraz opinia kredytowa – Credit Opinion – z dnia 3 czerwca 2015 roku). Zmiana ratingu jest konsekwencją ogłoszonej wcześniej nowej metodologii oceny banków. Agencja nadała także Bankowi ocenę kontrahenta (Counterparty Risk Assessment – CR Assessment) na poziomie A2 w ujęciu długoterminowym oraz P-1 w ujęciu krótkoterminowym. Pozostałe ratingi nie uległy zmianie.

Powyższe ratingi zostały potwierdzone przez Agencję w IV kwartale 2015 roku (opinia kredytowa – Credit Opinion – z dnia 26 listopada 2015 roku).

Na dzień 31.12.2015 roku Bank posiadał ocenę wiarygodności finansowej wystawioną przez agencję Moody's:

Rating	Poziom
Długookresowy rating depozytów (LT rating)	A3
Krótkookresowy rating depozytów (ST rating)	P-2
Ocena indywidualna (BCA)	baa3
Skorygowana ocena indywidualna (Adjusted BCA)	baa2
Perspektywa ratingu (Outlook)	Stabilna
Ocena ryzyka kontrahenta (CR Assessment) długoterminowa/krótkoterminowa	A2/P-1

16.2. Liczba oddziałów, bankomatów i wpłatomatów

Liczba placówek Banku w poszczególnych okresach kształtowała się następująco:

	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
Liczba placówek	395	398	402	407
Liczba punktów ING Express w centrach handlowych	64	60	55	26

Według stanu na dzień 31.12.2015 roku Bank posiadał sieć 814 urządzeń z funkcją wpłaty i/lub wypłaty gotówki, z czego 799 stanowiły urządzenia dualne, 6 – bankomaty i 9 – wpłatomaty. Według stanu na 31.12.2014 roku Bank posiadał odpowiednio 598 urządzeń dualnych, 294 bankomaty i 172 wpłatomaty. Tradycyjne bankomaty i wpłatomaty zostały w 2015 roku zastąpione urządzeniami dualnymi.

16.3. Elektroniczne kanały dystrybucji

Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji jest jednym z priorytetów Banku. Stałe unowocześnianie oferty w tym zakresie przynosi efekty w postaci systematycznego wzrostu liczby klientów zainteresowanych bankowością elektroniczną. Dane dotyczące liczby klientów² bankowości elektronicznej kształtują się następująco:

² Liczba klientów nie jest tożsama z liczbą użytkowników, jeden klient może posiadać kilku użytkowników w danym systemie.

	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
ING BankOnLine i ING BusinessOnLine	3 178 500	3 106 047	2 846 079	2 776 878
HaloŚląski	2 083 323	2 022 614	1 819 028	1 762 948
ING BankMobile*	1 231 376	1 098 342	764 457	658 799
ING BusinessMobile	9 541	8 774	6 703	6 317

* / Ilość pobrań aplikacji

Miesięczna liczba transakcji realizowanych za pomocą systemów bankowości elektronicznej w grudniu 2015 roku osiągnęła poziom 28,9 miliona, podczas gdy na koniec grudnia 2014 roku wyniosła 24,2 miliona.

16.4. Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. należy do grona największych emitentów kart bankowych w Polsce. Dane dotyczące liczby kart płatniczych wydanych klientom ING Banku Śląskiego S.A. kształtują się następująco:

w tys. szt.	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
Karty debetowe	2 685	2 636	2 431	2 369
Karty kredytowe	211	210	206	205
Karty pozostałe	107	103	94	93
Razem karty płatnicze, w tym:	3 003	2 949	2 731	2 667
<i>Karty zbliżeniowe³</i>	<i>2 343</i>	<i>2 295</i>	<i>2 106</i>	<i>2 059</i>
<i>Karty wirtualne</i>	<i>42</i>	<i>42</i>	<i>39</i>	<i>38</i>

³ Karty: VISA zbliżeniowa, Visa Business zbliżeniowa, MasterCard Debit zbliżeniowa, Visa Zbliżak, Zbliżak MasterCard Paypass.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2015 roku liczy 55 kolejno ponumerowanych stron.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2016-02-03 **Małgorzata Kołakowska**
Prezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Mirosław Boda**
*Wiceprezes Zarządu Banku
odpowiedzialny za prowadzenie
ksiąg rachunkowych*

.....

2016-02-03 **Michał Bolesławski**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Joanna Erdman**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Justyna Kesler**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Patrick Roesink**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Ignacio Juliá Vilar**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

III. Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco	IV kwartał 2014	4 kwartały 2014 narastająco
	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Wynik z tytułu odsetek	624,9	2 343,5	553,6	2 211,2
Wynik z tytułu prowizji	234,0	951,3	234,3	1 002,9
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	22,9	81,9	21,9	89,4
Wynik na inwestycjach	0,4	245,5	-5,8	68,1
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	5,6	22,9	-2,1	8,9
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	2,7	-1,4	6,2	13,0
Wynik na działalności podstawowej	890,5	3 643,7	808,1	3 393,5
Koszty działania	619,8	2 035,0	459,9	1 814,2
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	46,3	212,8	72,1	243,4
Zysk (strata) brutto	224,4	1 395,9	276,1	1 335,9
Podatek dochodowy	40,9	255,9	55,2	268,0
Zysk (strata) netto	183,5	1 140,0	220,9	1 067,9
Zysk (strata) netto	183,5	1 140,0	220,9	1 067,9
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,41	8,76	1,70	8,21

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONY JEDNOSTKOWY SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco	IV kwartał 2014	4 kwartały 2014 narastająco
	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	okres od 01.10.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	183,5	1 140,0	220,9	1 067,9
Inne całkowite dochody, w tym:	170,5	-383,4	291,1	1 359,0
- pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	171,4	-379,9	297,1	1 360,3
- pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	-0,9	-3,5	-6,0	-1,3
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	354,0	756,6	512,0	2 426,9

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
AKTYWA				
- Kasa, środki w Banku Centralnym	3 589,7	3 940,6	5 330,7	3 008,0
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 013,1	3 312,6	1 821,3	2 493,4
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 127,1	2 769,2	1 856,8	1 455,4
- Wycena instrumentów pochodnych	1 990,9	1 947,2	2 411,7	1 998,3
- Inwestycje	23 478,7	24 310,2	22 828,6	23 190,0
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 454,8	2 521,2	2 983,8	2 370,9
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	69 633,4	68 563,6	57 952,1	56 981,2
- Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 354,4	553,6	106,6	486,7
- Inwestycje w jednostkach kontrolowanych	269,3	269,3	269,2	270,3
- Aktywa majątkowe	1 036,1	989,7	1 002,5	1 028,2
- Aktywa przeznaczone do sprzedaży	38,4	44,1	68,4	75,3
- Aktywa z tytułu podatku dochodowego	0,0	0,0	0,0	36,8
- Inne aktywa	120,0	175,8	110,7	172,4
Aktywa razem	106 105,9	109 397,1	96 742,4	93 566,9
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY				
ZOBOWIĄZANIA				
- Zobowiązania wobec innych banków	1 855,4	8 759,7	3 644,2	4 329,7
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	629,4	934,1	917,4	2 145,4
- Wycena instrumentów pochodnych	2 002,8	2 037,5	2 521,3	2 091,1
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 830,9	1 842,8	2 032,8	1 637,8
- Zobowiązania wobec klientów	87 383,7	83 490,4	75 326,0	71 407,7
- Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	47,5	4,1	29,7	281,1
- Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,3	872,0	866,5	571,6
- Rezerwy	63,8	66,0	70,3	67,7
- Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	153,7	123,5	248,5	238,5
- Inne zobowiązania	787,2	1 135,9	837,9	1 060,8
Zobowiązania ogółem	95 620,7	99 266,0	86 494,6	83 831,4
KAPITAŁY				
- Kapitał zakładowy	130,1	130,1	130,1	130,1
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956,3	956,3	956,3	956,3
- Kapitał z aktualizacji wyceny	1 474,1	1 305,9	1 869,0	1 579,5
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	49,2	49,1	48,0	47,7
- Zyski zatrzymane	7 875,5	7 689,7	7 244,4	7 021,9
Kapitały własne ogółem	10 485,2	10 131,1	10 247,8	9 735,5
Zobowiązania i kapitał własny razem	106 105,9	109 397,1	96 742,4	93 566,9
Wartość księgowa				
Wartość księgowa	10 485,2	10 131,1	10 247,8	9 735,5
Liczba akcji	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	80,59	77,87	78,77	74,83

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

IV kwartał 2015

okres od 01.10.2015 do 31.12.2015

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Zyski/ straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	324,0	15,1	963,7	3,1	49,1	7 689,7	10 131,1
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	183,5	183,5
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	174,5	-2,7	-3,1	-0,5	0,0	2,3	170,5
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	182,7	-	-	-	-	-	182,7
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-8,1	-	-	-	-	-	-8,1
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-3,1	-	-	-	-3,1
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-1,3	-	-	-	-	-1,3
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-1,4	-	-	-	2,3	0,9
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	-0,5	-	-	-0,5
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	0,2	-	0,2
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	498,5	12,4	960,6	2,6	49,3	7 875,5	10 485,3

4 kwartały 2015 narastająco

okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Zyski/ straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	560,7	26,9	1 278,3	3,1	48,0	7 244,4	10 247,8
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	1 140,0	1 140,0
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	-62,2	-14,5	-317,7	-0,5	0,0	11,5	-383,4
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	13,4	-	-	-	-	-	13,4
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-47,2	-	-	-	-	-	-47,2
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-28,4	-	-	-	-	-	-28,4
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-317,7	-	-	-	-317,7
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-3,7	-	-	-	-	-3,7
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-10,8	-	-	-	11,5	0,7
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	-0,5	-	-	-0,5
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	-520,4	-519,1
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	1,3	-	1,3
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-520,4	-520,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	498,5	12,4	960,6	2,6	49,3	7 875,5	10 485,3

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM - c.d.

IV kwartał 2014

okres od 01.10.2014 do 31.12.2014

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Zyski/ straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	535,0	35,8	1 006,9	1,8	47,7	7 021,9	9 735,5
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	220,9	220,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	25,7	-8,9	271,4	1,3	0,0	1,6	291,1
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	25,8	-	-	-	-	-	25,8
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	271,4	-	-	-	271,4
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-7,3	-	-	-	-	-7,3
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-1,6	-	-	-	1,6	0,0
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	1,3	-	-	1,3
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	0,3	-	0,3
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	560,7	26,9	1 278,3	3,1	48,0	7 244,4	10 247,8

4 kwartały 2014 narastająco

okres od 01.01.2014 do 31.12.2014

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Zyski/ straty aktuarialne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	273,2	32,9	205,5	1,8	46,1	6 682,0	8 327,9
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	-	1 067,9	1 067,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	287,5	-6,0	1 072,8	1,3	0,0	3,4	1 359,0
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	291,8	-	-	-	-	-	291,8
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-4,3	-	-	-	-	-	-4,3
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	1 072,8	-	-	-	1 072,8
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	0,2	-	-	-	-4,3	-4,1
- zbycie środków trwałych	-	-	-	-6,2	-	-	-	7,7	1,5
- zyski / straty aktuarialne	-	-	-	-	-	1,3	-	-	1,3
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	-508,9	-507,0
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	-	1,9	-	1,9
- rozliczenie przejęcia spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	63,5	63,5
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-572,4	-572,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	560,7	26,9	1 278,3	3,1	48,0	7 244,4	10 247,8

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kolakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	4 kwartały 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) netto	1 140,0	1 067,9
Korekty	-1 267,6	-2 185,5
- Amortyzacja	185,2	171,5
- Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-2 343,5	-2 211,2
- Odsetki zapłacone	-1 148,3	-1 389,3
- Odsetki otrzymane	3 461,3	3 443,7
- Dywidendy otrzymane	-99,2	-67,5
- Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	0,3	-6,7
- Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	255,9	268,0
- Podatek dochodowy zapłacony	-350,7	-67,8
- Zmiana stanu rezerw	-6,5	6,6
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	664,1	-337,2
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	729,6	95,5
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	337,2	-2 959,1
- Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	-97,7	87,9
- Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	9,4	59,3
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-12 903,8	-8 256,1
- Zmiana stanu pozostałych aktywów	58,5	177,6
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	-1 788,5	1 622,7
- Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-288,0	-316,8
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	12 107,1	7 496,2
- Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	-50,0	-2,8
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-127,6	-1 117,6
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
- Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-137,2	-123,4
- Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	5,1	0,2
- Nabycie wartości niematerialnych	-129,0	-76,2
- Nabycie udziałów w jednostkach kontrolowanych	-0,1	-10,0
- Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	1,2	7,3
- Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-1 138,6	0,0
- Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	87,6	0,0
- Otrzymane dywidendy	99,2	67,5
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną	-1 211,8	-134,6
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
- Emisja dłużnych papierów wartościowych	0,0	300,0
- Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-23,9	-20,4
- Dywidendy wypłacone	-520,4	-572,4
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-544,3	-292,8
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-40,5	198,9
Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto	-1 883,7	-1 545,0
Środki pieniężne na początek okresu	6 294,1	7 839,1
Środki pieniężne na koniec okresu	4 410,4	6 294,1

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Patrick Roesink
Wiceprezes Zarządu Banku

Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku

Katowice, 03.02.2016

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Wprowadzenie

1.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

1.2. Działalność zaniechana

W okresie czterech kwartałów 2015 i 2014 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

1.3. Zgodność z MSSF

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2015 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2015 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami.

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za IV kwartał 2015 roku oraz sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 31 marca 2015 roku.

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2015 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

1.4. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku dla śródrocznego skróconego jednostkowego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 30.09.2015 roku, 31.12.2014 roku oraz 30.09.2014 roku.

1.5. Zakres i waluta sprawozdania

Wszystkie istotne ujawnienia z punktu widzenia Banku zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

1.6. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego sprawozdania finansowego za 2014 rok oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za pierwsze półrocze 2015 roku. W czwartym kwartale 2015 roku, nie opublikowano żadnych nowych zmian do standardów rachunkowości.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 3 lutego 2016 roku.

2. Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku, opublikowanym w dniu 2 marca 2015 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone z zastosowaniem tych samych zasad rachunkowości, co śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, za wyjątkiem opisanych poniżej zasad ujmowania inwestycji kapitałowych.

2.1. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

2.1.1. Jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki, w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Potwierdzenie sprawowania kontroli nad określoną jednostką wymaga jednoczesnego spełnienia następujących warunków:

- posiadania istniejącego prawa (władzy) dającego bieżącą możliwość kierowania istotną działalnością jednostki (działalnością, która znacząco wpływa na zwrot z tytułu określonego zaangażowania w daną jednostkę),
- ekspozycja na zmienne zwroty lub posiadanie praw do zmiennych zwrotów,
- posiadania możliwości wykorzystania istniejących praw (władzy) do wywierania wpływu na kwotę zwrotów wynikających z danego zaangażowania.

Warunki wskazane powyżej nie uważa się za spełnione, jeżeli istniejące prawa mają wyłącznie charakter ochronny tj.: definiowane jako prawa zabezpieczające interesy Banku wynikające z danego zaangażowania.

2.1.2 Wspólne ustalenia umowne

Wspólne ustalenia umowne to umowy na warunkach których następuje podział kontroli nad przedmiotem umowy na poszczególne strony umowy a decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron tej umowy.

Umowy tego typu mogą być realizowane w formie:

- wspólnej działalności - w sytuacji gdy strony umowy mają prawa do składników aktywów oraz obowiązki z tytułu zobowiązań wynikających z umowy lub
- wspólnego przedsięwzięcia – w sytuacji gdy strony umowy mają prawa do aktywów netto przedmiotu umowy.

Ocena kontroli uwzględnia wszelkie warunki, fakty i okoliczności (w tym w szczególności określone w punkcie *Jednostki zależne*) z tym, że w wyniku prowadzonych analiz ustalone zostanie, że żadna ze stron nie sprawuje kontroli samodzielnie

2.1.3 Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnym przedsięwzięciem. Z reguły Bank posiada w poszczególnych jednostkach stowarzyszonych od 20% do 50% głosów.

2.1.4 Ujmowanie i wycena

W sprawozdaniu finansowym Banku, inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia w warunkach sprawowania współkontroli ujmowane są w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest poddawana testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36. Rozpoznana utrata wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Dywidendy stanowiące przychód z inwestycji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa Banku do otrzymania płatności.

Składniki aktywów, zobowiązań oraz przychody i koszty wynikające ze wspólnej działalności ujmowane są w wartości odpowiadającej udziałowi Banku we wspólnej działalności (zgodnie z zasadami metody proporcjonalnej). Przyjęty sposób ujęcia prowadzony jest zarówno w warunkach sprawowania współkontroli jak i w sytuacji braku współkontroli, o ile Bank w dalszym ciągu posiada prawa do składników aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań wynikających z umowy.

3. Wartości szacunkowe

Najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Bank zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku, opublikowanym w dniu 2 marca 2015 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

W IV kwartale 2015 roku Bank nie dokonał zmian w zakresie szacunków.

4. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za IV kwartał 2015 roku śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego za IV kwartał 2014 Bank dokonał kilku zmian prezentacyjnych w rachunku zysków i strat, co zostało opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale II. *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 6. *Porównywalność danych finansowych*.

5. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2015 roku

Istotne zdarzenia, które miały miejsce w IV kwartale 2015 roku zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale II. *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 2. *Istotne zdarzenia w IV kwartale 2015 roku*.

6. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu § 21 MSR 34.

7. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W IV kwartale 2015 roku nie wystąpiły. W IV kwartale 2014 roku przeprowadzona została druga emisja obligacji w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.*

8. Wyplacone dywidendy

Walne Zgromadzenie w dniu 31 marca 2015 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2014 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2014 rok w łącznej wysokości 520.400,0 tys. zł, tj. w kwocie 4,0 zł brutto na jedną akcję (co daje stopę dywidendy na poziomie 3%). Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 20 kwietnia 2015 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 5 maja 2015 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 10 kwietnia 2014 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2013 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2013 rok w łącznej wysokości 572.440,0 tys. zł (4,4 zł brutto na jedną akcję). Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 14 maja 2014 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 3 czerwca 2014 roku.

9. Przejęcia

W IV kwartale 2015 roku ING Bank Śląski S.A. nie dokonał przejęcia, podobnie jak w IV kwartale 2014 roku.

10. Pozycje pozabilansowe

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Zobowiązania warunkowe udzielone	23 453,5	23 206,0	23 394,6	21 394,9
Zobowiązania warunkowe otrzymane	51 424,8	49 748,8	41 454,6	38 931,2
Pozabilansowe instrumenty finansowe	358 622,2	314 061,5	297 537,4	249 276,1
Pozycje pozabilansowe ogółem	433 500,5	387 016,3	362 386,6	309 602,2

11. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015	stan na 31.12.2014	stan na 30.09.2014
Fundusze własne	7 750,1	7 671,5	6 774,6	6 769,2
Całkowity wymóg kapitałowy	4 115,4	4 182,4	3 492,9	3 537,1
Łączny współczynnik kapitałowy	15,1%	14,7%	15,5%	15,3%

12. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Istotne zdarzenia, które miały miejsce po zakończeniu okresu sprawozdawczego zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale II. *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 3. *Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego*.

13. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale II. *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 14. *Transakcje z jednostkami powiązanymi*.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2015 roku liczy 11 kolejno ponumerowanych stron począwszy od strony 56 do 66.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2016-02-03 **Małgorzata Kołakowska**
Prezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Mirosław Boda**
*Wiceprezes Zarządu Banku
odpowiedzialny za prowadzenie
ksiąg rachunkowych*

.....

2016-02-03 **Michał Bolesławski**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Joanna Erdman**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Justyna Kesler**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Patrick Roesink**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

2016-02-03 **Ignacio Juliá Vilar**
Wiceprezes Zarządu Banku

.....

